

Socialnämnden

2022-05-23

40

Plats och tid	Förvaltningsbyggnaden, Arvidsjaur, klockan 10.00-15.00.		
Beslutande	Ingrid Tagesdotter, (v), ordförande Johnny Bäckström, (s) Agneta Starefeldt, (s) Susanne Lindberg, (s) Margoth Holmqvist, (v) Kristina Bäckström, (c) Kristina Lundberg, (c) Annika Öberg, (m) Bjarne Hald, (c), tjug ers, ej § 46		
Övriga närvarande	Aino Johansson, Chef IFO, §§ 34-38 Petra Lundqvist, socialsekreterare, §§ 34-38 Peter Öhman, socialchef Inga Sandström, sekreterare		
Utses att justera	Kristina Bäckström		
Justeringens	Förvaltningsbyggnaden 2022-06-02		
Underskrifter	Sekreterare	<hr/> Inga Sandström	Paragrafer 32-46
	Ordförande	<hr/> Ingrid Tagesdotter	
	Justerande	<hr/> Kristina Bäckström	

Anslag / Bevis Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagetts genom anslag			
Organ	Socialnämnden		
Sammanträdesdatum	2022-05-23		
Datum då anslaget sattes upp	2022-06-03	Datum då anslaget tas ned	2022-06-24
Förvaringsplats för protokollet	Nämndskansliet		
Underskrift	<hr/> Inga Sandström		
Utdragsbestyrkande			

Ärendeförteckning	Sn § 32		
	Fastställande av dagordning		
	Sn § 33		
	Val av justerare		
	Sn § 34	Dnr 00006/2022	700
	Verksamhetsuppföljning – Individ- och familjeomsorgen		
	Sn § 35	Dnr 00070/2022	751
	Information - Placeringar inom individ- och familjeomsorgens verksamhetsområde 2022		
	Sn § 36	Dnr 00139/2022	750
	Riktlinje för sociala kontrakt		
	Sn § 37	Dnr 00140/2022	750
	Riktlinje för adoption		
	Sn § 38	Dnr 00141/2022	750
	Riktlinjer för handläggning och dokumentation – Vuxna med missbruk och beroendeproblematik enligt Lagen om vård av missbrukare, LVM, (1988:870)		
	Sn § 39	Dnr 00007/2022	042
	Ekonomisk uppföljning månadsvis år 2022 -Socialnämnden		
	Sn § 40	Dnr 00057/2022	041
	Mål- och resursplan 2023-2025 - Socialnämnden		
	Sn § 41	Dnr 00308/2020	007
	Revisionsrapport - Uppföljande granskning av socialnämndens arbete med våld i hemmet		
	Sn § 42	Dnr 00100/2022	007
	Revisionsrapport – Granskning av socialnämndens ansvarsutövande 2021		
	Sn § 43	Dnr 00116/2022	709
	Rapporteringskyldighet av socialnämndens gynnade beslut som ej är verkställda inom tre månader 2022– Kvartal 1		

Socialnämnden

2022-05-23

42

Ärendeförteckning

Forts.

Sn § 44
Beslutslogg

Dnr 00006/2022

700

Sn § 45
Information från socialchefen

Dnr 00005/2022

700

Sn § 46
Information från socialnämndens ordförande

Dnr 00005/2022

700

Justerandes sign

Beslutsunderlag

Utdragsbestyrkande

Socialnämnden

2022-05-23

43

Fastställande av
dagordning

Sn § 32

Socialnämnden har att fastställa dagordning för sammanträdet.

Socialnämndens beslut

1. Dagordningen godkänns.

Justerandes sign

Beslutsunderlag

Utdragsbestyrkande

Val av justerare

Sn § 33

Socialnämnden ska utse justerare att jämte ordföranden justera dagens protokoll.

Socialnämndens beslut

1. Kristina Bäckström utses att justera protokollet
2. Johnny Bäckström utses som ersättare
3. Protokollet ska justeras i förvaltningsbyggnaden 2022-06-02.

Sn § 34

Dnr 00006/2022

700

Verksamhetsuppföljning
-Individ och
familjeomsorgen

Aino Johansson, chef IFO har informerat om individ- och familjeomsorgens verksamheter.

Individ- och familjeomsorgen består av följande verksamheter:

- Barn och unga – utreder ansökningar och orosanmälningar, inkl LVU, i åldersgruppen 0 – 21 år. Enheten består av tre handläggare, 0,5 gruppleadare och för närvarande en hemterapeut. Stort inflöde av orosanmälningar och relativt många placeringar skapar en hög arbetsbelastning och en hög kostnad. Från och med mitten av augusti anställs ytterligare en familjeterapeut, året ut.
- Ekonomiskt bistånd – består av tre handläggare. Förutom ekonomiskt bistånd handlägger de även bl.a. ansökningar om sociala kontrakt och förmedlingsärenden. Våld i nära ärenden handläggs också. Samarbete med Arbetsmarknadsenheten (AME) är en viktig faktor för att hitta alternativ till ekonomiskt bistånd för den enskilde, framför allt unga personer.
- Missbruk (PärLAN) – handlägger ansökningar och orosanmälningar, inkl LVM. PärLAN erbjuder även strukturerad öppenvård och social samvaro för de som är ”inskrivna”. Arjeplogs kommun köper sin öppenvård av PärLAN, motsvarar ca 0,6 årsarbetare.
- Familjerätt (PärLAN) – Erbjuder bl.a. samarbetsamtal, är behjälplig med att upprätta boende och umgängesavtal. Svarar på begäran om yttrande angående vårdnad, boende och umgänge (inkommer från förvaltningsrätten). Familjerätten utreder adoptionsärende och svårare faderskapsärenden. Arjeplogs kommun köper tjänst, motsvarar ca 0,4 årsarbetare.
- Administration – består av tre handläggare/2,0 årsarbetare. Förutom sedvanliga administrativa arbetsuppgifter handlägger de dödsboanmälningar och lättare faderskap samt budget- och skuldrådgivning.
- Personligt ombud – består av 2,0 årsarbetare. Personligt ombud arbetar på uppdrag av klienter med omfattande och långvarigt funktionshinder. De ansvarar även för att uppmärksamma brister i välfärdsystemet och återkoppla det till styrgrupp.

Justerandes sign

Beslutsunderlag

Utdragsbestyrkande

Sn § 34, forts

*Verksamhetsuppföljning
-Individ och
familjeomsorgen*

Biståndsenheten består av följande:

- Tre biståndshandläggare för äldreomsorg. Tar emot och utreder ansökningar om hemtjänst, trygghetslägenheter, särskilt boende, trygghetslarm, mm. En stor del av deras arbetsuppgifter är att ansvara för planering i Lifecare, dvs att planera hem personer som är inlagda på sjukhus. Betalningsansvar inträder efter tre dygn.
- En biståndshandläggare LSS/socialpsykiatri – utreder ansökningar om LSS-insatser samt ansökningar enligt SoL från målgruppen funktionshindrade under 65 år med behov av tex boendestöd och kontaktperson.

Sn § 35

Dnr 00070/2022

751

Information
- Placeringar inom individ-
och familjeomsorgens
verksamhetsområde 2022

Vid socialnämndens sammanträde 2020-12-07 redovisades en utvecklingsplan för individ- och familjeomsorgen. Nämnden beslutade i samband med detta ärende att nämnden vid varje sammanträde ska informeras om placeringar inom individ- och familjeomsorgens verksamhetsområde.

Aino Johansson, chef IFO, lämnade följande information;

I maj 2022 ser det ut som följer:

- 9 externa placeringar barn och unga
- 7 placeringar i egen regi barn och unga
- 3 externa placeringar vuxna
- 1 familj placering våld i nära relation
- 3 Vårdnadsöverflytt
- Sammanlagd kostnad ca 1,5 mnkr/månad.

Socialnämndens beslut

1. Informationen läggs med beaktande till handlingarna.

Justerandes sign

Beslutsunderlag

Utdragsbestyrkande

Sn § 76 2020-12-07

Sn § 36

Dnr 00139/2022

750

Riktlinje för sociala
kontrakt

Individ och familjeomsorgsenheten har upprättat förslag till riktlinje för sociala kontrakt.

Syftet med riktlinjen är att ge vägledning och bidra till en jämlik och rättssäker handläggning för att personer i särskilt utsatta grupper ska få det stöd och den hjälp de behöver i enlighet med socialtjänstlagen. Riktlinjen ska skapa en samsyn kring utredningsförfarandet och beslut för både den enskilde och myndigheten. Den ska dessutom bidra till en jämn kvalitet i verksamheten. Riktlinjen omfattar handläggning av ärenden rörande sociala kontrakt, vilket är ett bistånd enligt socialtjänstlagen i form av hyreskontrakt.

Socialnämndens beslut

Bilaga ./.. 1. Riktlinje för sociala kontrakt antas.

Beslutet skickas till;
. IFO

RIKTLINJE FÖR SOCIALA KONTRAKT

ARVIDSJAURS KOMMUN

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Fastställd/upprättad	Beslutsinstans
Styrande dokument	Riktlinje	Sn § 36 2022-05-23	Socialnämnden
Dokumentansvarig		Giltig till	
Socialnämnden		Tills vidare	
Dokumentinformation	Dnr 139/2022		

Riktlinje för sociala kontrakt

Fastställd av socialnämnden 2022-05-23 § 36

Riktlinje för sociala kontrakt

Syfte

Syftet med riktlinjen är att ge vägledning och bidra till en jämlik och rättssäker handläggning för att personer i särskilt utsatta grupper ska få det stöd och den hjälp de behöver i enlighet med socialtjänstlagen. Riktlinjen ska skapa en samsyn kring utredningsförfarandet och beslut för både den enskilde och myndigheten. Den ska dessutom bidra till en jämn kvalitet i verksamheten. Riktlinjen omfattar handläggning av ärenden rörande sociala kontrakt, vilket är ett bistånd enligt socialtjänstlagen i form av hyreskontrakt.

Bakgrund

Enligt 4 kap 1 § socialtjänstlagen (SoL) framgår det att den som inte själv kan tillgodose sina behov eller få dem tillgodosedda på annat sätt, har rätt till bistånd av nämnden/styrelsen för sin försörjning och för sin livsföring i övrigt. Den enskilde har i första hand ett eget ansvar att utnyttja alla de möjligheter som står till buds innan bistånd beviljas.

Socialtjänsten har ingen allmän skyldighet att ordna bostäder åt bostadslösa. Utgångspunkten är att den enskilde själv ska söka bostad via bostadsförmedling eller genom att ställa sig i kö för bostad på annat sätt. Upplåtelse av socialt kontrakt är en form av bistånd enligt socialtjänstlagen som kan beviljas personer som inte på egen hand blir godkända som förstahandshyresgäster.

Rätten till bistånd

Personer med missbruk, psykiska eller allvarliga sociala problem kan ha svårigheter att få och klara av att behålla en egen bostad. De kan därför vara i behov av hjälp från socialtjänsten, ofta i kombination med stöd från andra vårdgivare, t.ex. psykiatrin, beroendevården och/eller andra aktörer, för att klara sin situation. Följande kriterier ska vara uppfyllda för att rätt till bistånd av socialt kontrakt ska föreligga.

- Den enskilde ska vara helt bostadslös
- Det enskilde ska ha speciella svårigheter att skaffa bostad på egen hand. Det är inte tillräckligt att man har allmänna svårigheter att skaffa en bostad. Det ska vara fråga om sådana speciella svårigheter som följer av att man tillhör en socialt utsatt grupp.
- Den enskilde skall ha uttömt sina egna möjligheter att skaffa bostad. Att vara bostadslös enbart genom allmän brist på bostäder, skulder, bristande språkkunskaper eller bristande internetkunskaper innebär inte att man har speciella svårigheter. Det är kombinationen av olika svårigheter och den individuella prövningen som ligger till grund för om man bedöms ha speciella svårigheter eller inte.
- Den enskilde ska ha varit folkbokförd i Arvidsjaur kommun under en längre tid (6-12 månader) eller kunna påvisa att det finns särskilda omständigheter som gör det extra viktigt för den enskilde att bo på orten. Tex att man tidigare, under en längre tid, bott i Arvidsjaur, att man har barn eller andra nära anhöriga som bor i kommunen.

Riktlinje för sociala kontrakt

Fastställd av socialnämnden 2022-05-23 § 36

Målgrupper

Personer med missbruk

Även om missbruk i sig inte utgör rätt till bistånd i form av boende så är boendet en väsentlig del i rehabiliteringen och ofta en grundförutsättning för att personen ska kunna hantera sin situation och bibehålla drogfrihet.

Personer som på grund av ekonomiska svårigheter/skulder inte accepteras av hyresvärd.

Personer som, i kombination med speciella svårigheter, har skulder som på grund av omfattning och innehåll inte är möjliga att åtgärda inom överskådlig tid. Personen ska ha uttömt alla egna möjligheter och sökt olika lösningar under en längre tid.

Hemmaboende ungdomar som har mycket speciella skäl att flytta hemifrån

Enligt allmän praxis är det skäligt att den unge bor hemma fram tills denne har egna ekonomiska möjligheter att flytta till egen bostad.

I vissa enstaka fall kan det dock finnas förhållanden som gör det olämpligt att den unge bor kvar hemma, tex föräldrars missbruk eller annan utsatthet.

Vårdnadshavare är försörjningspliktiga till och med att den unge avslutat gymnasiet, som längst till 21 år. Om den unge inte går gymnasiet är vårdnadshavare försörjningspliktig till 18 år. Föräldrars förmåga att bekosta den unges eventuella egna boende ska alltid utredas. Socialtjänsten ska också göra en bedömning i fall det är möjligt och lämpligt att vårdnadshavarna själva tecknar ett hyreskontrakt och på så vis möjliggör för den unge att flytta hemifrån.

Biståndet ska kombineras med annan stödinsats, åtminstone i det inledande skedet, tex stöd från familjeterapeut och/eller en kontaktperson för stöd under helger och kvällar.

Familjehemsplacerade barn över 18 år

Enligt praxis har socialtjänsten ett ansvar för unga som genom samhället långvarigt har placerats utanför vårdnadshavarens omsorg. Det innebär att man ska se välvilligt på att den unge skall kunna slutföra gymnasiestudier men även i vissa fall erbjuda lämpligt boende efter avslutade studier. Det är dock ingen generell regel att alla unga som lämnar familjehem automatiskt ska ha rätt till socialt kontrakt. Ansvar för bostadsanskaffning omfattar inte heller ensamkommande unga som har varit placerade i familjehem enbart på grund av att de varit ensamkommande och underåriga (utan annan social problematik).

Socialt kontrakt efter kriminalvård

Liksom missbruk ger inte enbart kriminalitet eller att man avtjänat ett fängelsestraff rätt till bistånd men ett eget boende kan vara av avgörande betydelse för att minska risken för återfall i kriminalitet. Bostaden utgör då en del i en rehabiliteringsprocess och bör kombineras med andra stödinsatser. Huvudregeln är att en person ska söka bistånd i den kommun personen var folkbokförd i då vården inom kriminalvården startade.

Riktlinje för sociala kontrakt

Fastställd av socialnämnden 2022-05-23 § 36

Särskild hänsyn till följande grupper

Barnfamiljer

Nämndens/styrelsens arbete ska bedrivas i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter.
"Vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa."

(Barnkonventionen punkt 3)

Nämnden/styrelsen ska i samtliga beslut och åtgärder som direkt eller i förlängningen berör barn ha ett barnperspektiv och sätta barnet i främsta rummet. Att ha ett barnperspektiv i beslutsfattandet innebär att noga analysera vilka följder ett beslut kan få för enskilda barn. I socialtjänstens utredningar som rör vuxna ska därför alltid kartläggas om det finns barn med i bilden och hur barnen är berörda. Socialtjänsten ska arbeta aktivt och förebyggande för att motverka att barn blir bostadslösa.

Våldsutsatta

Av 5 kap 11 § SoL framgår att nämnden/styrelsen:

- Ska verka för att den som utsatt för brott och dennes närstående får stöd och hjälp.
- Särskilt ska beakta att kvinnor som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp av närstående kan vara i behov av stöd och hjälp för att förändra sin situation.
- Ansvarar för att barn, som utsatts för brott, och dennes närstående får det stöd och den hjälp som de behöver.
- Särskilt ska beaktas att ett barn som bevittnat våld eller andra övergrepp av eller mot närstående är offer för brott och ansvara för att barnet får det stöd och hjälp som barnet behöver.

Enligt 2 kap 8 § SoL har en person som önskar flytta till en annan kommun rätt att ansöka om insatser om han eller hon:

"på grund av våld eller andra övergrepp behöver flytta till en annan kommun men inte kan göra det utan att de insatser som han eller hon behöver lämnas."

Ansvar

Bosättningskommun och vistelsekommun

Kommunen har enligt 2 kap. 1 § SoL det yttersta ansvaret för att den enskilde får det stöd och den hjälp som han eller hon behöver. Detta ansvar innebär att vistelsekommunen är skyldig att ge tillfällig och nödvändig hjälp i avvaktan på insatser från annan huvudman som egentligen bär ansvaret för stödet. Det kan handla om tex bistånd till övernattning och resekostnad för att åka tillbaka till sin bosättningskommun.

Bosättningskommunen har ansvar för stöd- och hjälpinsatser oavsett om den enskilde vistas i bosättningskommunen eller tillfälligt i en annan kommun. Större behov eller behov som sträcker sig över tid ska hänvisas till bosättningskommunen.

Riktlinje för sociala kontrakt

Fastställd av socialnämnden 2022-05-23 § 36

Samverkan

I första hand tecknar nämnden/styrelsen sociala kontrakt med A-hem. Samverkansträffar mellan A-hem och nämnden/styrelsen sker två gånger per år och/eller vid behov. Samverkansträffarna syftar till att skapa tydlighet i ansvarsfördelning och kommunikation samt att säkerställa regelbunden uppföljning av pågående kontrakt.

Beslutanderätt och befogenheter

Befogenhet att fatta beslut om bistånd i form av socialt kontrakt, övriga biståndsinsatser samt befogenhet att teckna avtal med fastighetsägare och hyresgäst framgår av nämndens/styrelsens delegationsordning.

Kontrakt och genomförandeplan

Anvisad lägenhet hyrs av hyresvärd (oftast A-hem som upprättar förstahandskontraktet) av nämnden/styrelsen som därefter hyr ut lägenheten i andra hand till den enskilde. I samband med att kontraktet tecknas med den enskilde ska den enskilde tydligt informeras om vilka regler som gäller för boendet. I samtliga fall av uthyrning av sociala kontrakt ska överenskommelse träffas om att hyresgästen **avstår från sitt besittningsskydd**. Överenskommelsen träffas samtidigt som andrahandskontraktet ingås.

En genomförandeplan upprättas i överenskommelse med den enskilde. I planen ska det framgå vad som är målet med insatsen och hur målen ska uppnås. Om den enskilde frångår det som är överenskommet i genomförandeplanen kan det vara en anledning till att ompröva insatsen.

Eventuella förändringar i boendevillkoren, t.ex. att den enskilde vill bo tillsammans med en annan person, kan endast ske i samråd med och godkännande av ansvarig handläggare. Observera att även make, registrerad partner eller sambo som har sin bostad i lägenheten måste godkänna en överenskommelse om avstående från besittningsskydd. Nämnden/styrelsen ska medverka till att lägenheten efterbesiktigas vid avflyttning.

Omprövning/ uppsägning/ avhysning

Omprövning av biståndsbeslutet kan ske p.g.a. att den enskilde inte följer villkoren för boendet. I första hand ska den enskilde motiveras att avflytta under frivilliga former. Om den enskilde missköter sitt boende sker skriftlig uppsägning från nämnden/styrelsen med max en månads uppsägningstid.

Om den boende missköter sig är avsikten att nämnden/styrelsen snabbt ska kunna avbryta hyresförhållandet. Hyres-, förlängnings- och uppsägningstiderna i hyreskontraktet bör därför vara korta. Bestämmelser om hyrestid och uppsägning finns i §§ 3-8 i hyreslagen.

Uppsägning av socialt kontrakt ska alltid ske skriftligt.

Riktlinje för sociala kontrakt

Fastställd av socialnämnden 2022-05-23 § 36

Om uppsägning till hyrestidens utgång har skett men hyresgästen vägrar att flytta måste nämnden/styrelsen skicka in en ansökan om avhysning av hyresgästen till Kronofogdemyndigheten enligt Lagen om betalningsföreläggande och handräckning. Ansökan om avhysning kan även inges till Tingsrätten. I båda fallen sker en prövning av om hyresgästens besittningsrätt till lägenheten har upphört (därför viktigt att blanketten om avsägande av besittningsskydd är ifylld). För att avhysning ska kunna ske krävs att det föreligger en s.k. exekutionstitel, dvs. domstolsdom eller utslag av Kronofogdemyndigheten.

Nämnden/styrelsen måste i ansökan om avhysning ange grunderna för sitt avhysningsyrkande och till ansökan bifoga kopior av hyreskontraktet med bilagor, uppsägning samt bevis om att uppsägningen skett på rätt sätt och i rätt tid enligt ovan.

Kvarlämnad egendom

Om andrahandshyresgästen efter avflyttning eller avhysning lämnat kvar egendom i lägenheten eller i något utrymme som hör till lägenheten gäller följande bestämmelser i 27 § andra stycket hyreslagen.

”Om det i en lägenhet som hyresgästen har lämnat eller från vilken han avhysts eller i ett utrymme som hör till lägenheten finns egendom, som kan antas tillhöra honom eller någon i hans hushåll, och om han inte inom tre månader från anmaning eller inom sex månader från det han lämnade eller avhystes från lägenheten har avhämtat egendomen, tillfaller det hyresvärden utan lösen.”

Nämnden/styrelsen kan alltså välja mellan att uppmana andrahandshyresgästen att hämta sin egendom inom tre månader eller vänta i sex månader. Om egendomen inte har avhämtats inom respektive tidsfrist tillfaller den nämnden/styrelsen. Under tiden måste nämnden/styrelsen ta hand om och magasinera egendomen. Nämnden/styrelsen bör även göra en förteckning över den omhändertagna egendomen. Detta gäller dock inte värdelösa föremål t.ex. defekta husgeråd. Sådant lösöre kastas.

Ej verkställda beslut

I 16 kap 6 f § SoL anges att nämnden/styrelsen ska anmäla till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) och till kommunens revisorer alla gynnande beslut om bistånd enligt 4 kap 1 § SoL som inte verkställts inom tre månader från dagen då beslutet fattades.

I anmälan ska anges när beslutet togs, vilken typ av insats beslutet gäller samt skälen till varför beslutet inte verkställts. Även ärenden där verkställigheten avbryts och inte återupptas inom tre månader ska anmälas på samma sätt. Personen det gäller ska vara identifierbar. Rapporteringen ska ske en gång per kvartal. En sanktionsavgift kan påföras kommunen i de fall beslutet inte är verkställt inom skälig tid, jml 4 kap 1 § SoL.

Styrdokument och relaterad information

- Socialtjänstlagen, SoL, (2001:453)
 - Jordabalk (1970:994) där hyreslagen ingår
 - Nämndens/styrelsens delegationsordning
 - Barnkonventionen
-

Sn § 37

Dnr 00140/2022

750

Riktlinje för adoption

Individ och familjeomsorgsenheten har upprättat förslag till riktlinje för adoption.

Socialnämndens beslut

Bilaga ./ 1. Riktlinje för adoption antas.

Beslutet skickas till;
. IFO

RIKTLINJE FÖR ADOPTION

ARVIDSJAURS KOMMUN

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Fastställd/upprättad	Beslutsinstans
Styrande dokument	Riktlinje	Sn § 37 2022-05-23	Socialnämnden
Dokumentansvarig	Giltig till		
Socialnämnden	Tills vidare		
Dokumentinformation	Dnr 140/2022		

Riktlinje för adoption

Fastställd av socialnämnden 2022-05-23 § 37.

Adoption

Allmänt om adoption

Beslut om adoption innebär att barnet anses som adoptantens barn och inte som barn till sina biologiska föräldrar. Ett krav är att inga andra intressen får gå före barnets bästa när beslut om adoption fattas. En adoption går inte att häva.

Barnets rätt i samband med adoptioner

Adoption handlar om barnets rätt till föräldrar och innebär att en eller två vuxna genomgår en rättslig process för att bli juridiska föräldrar till ett barn som den/de från början inte har någon juridisk koppling till. Genom lagregleringen av adoptioner har samhället tagit på sig ett särskilt ansvar gentemot dessa barn och principen om barnets bästa är alltid överordnad de sökandes önskemål. Barnet ska få information och ges möjlighet att framföra sina åsikter i frågor som rör adoptionen. Inställningen ska beaktas med hänsyn taget till barnets ålder och mognad. Ett barn som är adopterat har rätt att få veta det. Föräldrarna ska så snart som det är lämpligt upplysa barnet om att hen är adopterad.

Vem får adoptera?

Den som har fyllt 18 år får adoptera. Det finns ingen övre åldersgräns. Makar och sambor får endast adoptera gemensamt. En make/sambo får dock med sin makes eller sambos samtycke adoptera hans barn. Make/sambo får även i annat fall adoptera ensam om den andra maken/sambon vistas på okänd ort eller är varaktigt förhindrad att adoptera till följd av en psykisk sjukdom eller något annat liknande förhållande. Andra än makar/sambor får inte adoptera gemensamt.

Samtycke

Barn som har fyllt 12 år måste själva samtycka till adoptionen och ett barn får inte adopteras utan samtycke från vårdnadshavare. Undantag för kravet på samtycke gäller i båda fallen om vårdnadshavaren/barnet är varaktigt förhindrad att samtycka till följd av en psykisk sjukdom eller liknande förhållande. Det kan också göras undantag om vårdnadshavaren vistas på okänd ort eller om det finns synnerliga skäl. Innan ett samtycke lämnas ska föräldern och barn som fyllt 12 år få information om innebörden av en adoption och ett samtycke. Ovanstående gäller även en särskilt förordnad vårdnadshavare eller annan som på grund av lag eller sedvänja i en annan stat får anses ha trätt i föräldrarnas ställe. Ett samtycke från den som har fött barnet får lämnas först sedan den föräldern har återhämtat sig tillräckligt efter barnets födelse.

Förbud mot ersättning

En adoptionsansökan får inte bifallas om det från någon sida har getts eller utlovats ersättning eller om det har avtalats om bidrag till barnets underhåll.

Se även: Socialstyrelsens *Handbok för socialtjänstens handläggning av internationella och nationella adoptioner*, kapitel ”Allmänt om internationell adoption” samt ”Internationella konventioner om barns rättigheter”.

Riktlinje för adoption

Fastställd av socialnämnden 2022-05-23 § 37.

Handläggning av adoptionsärenden

Förutsättningar för handläggning av adoptionsärenden

En utredare som handlägger medgivandeutredningar ska ha ingående kunskaper om adoptionsfrågor och föräldrautbildningsmaterialet.

Internationella adoptioner

Inledning

Vid internationella adoptioner förmedlas kontakten med givarlandet genom en av Myndigheten för Familjerätt och föräldraskapsstöds (MFoF) auktoriserad adoptionsorganisation. De barn som blir aktuella för internationell adoption är barn som av känd eller okänd anledning inte vårdas av sina föräldrar. Ett adoptionsärende vid nämnden/styrelsen inleds när sökande begär medgivande att få adoptera ett barn och avslutas i och med att adoptionen beslutats av tingsrätt och begärda uppföljningsrapporter har avlämnats. Den nämnd/styrelse som genomför medgivandeutredningen ska även ansvara för utredningen gällande samtycke till fortsatt adoptionsförfarande.

Schematiskt kan processen beskrivas enligt följande:

1. Sökanden kontaktar socialförvaltningen för att hen vill adoptera.
2. Sökanden bjuds in till ett personligt informationssamtal och får information om adoptionsprocessen, kravet på föräldrautbildning, innehållet i hemutredningen, adoptionsorganisationernas väntetider och krav, utdelning av informationsmaterial, kontakt för anmälan till utbildningen och blankett för ansökan om medgivande med mera.
3. Sökande anmäler sig själv till och deltar i anvisad föräldrautbildning.
4. Efter avslutad föräldrautbildning lämnar sökanden in ansökan om medgivande till socialtjänsten. Kopia av kursintyget bifogas.
5. Utredning enligt 11 kap. 1 § SoL inleds senast inom tre månader, genom att ansökan om medgivande registreras i kommunens digitala system.
6. Utredningen genomförs. Dokumentation görs i samhällets digitala system.
7. Nämnden/styrelsen fattar beslut om medgivande enligt 6 kap 12 § SoL, eller avslår ansökan. Medgivandeutredningen avslutas. Parterna har rätt att överklaga ett beslut om avslag.
8. Ny utredning inleds enligt 11 kap. 1 § SoL avseende samtycke till fortsatt adoptionsförfarande. Den avslutas när tilldelad utredare har fattat beslut.
9. Uppföljningsrapport genomförs grundad på utredning enligt 11 kap. 1 § SoL.
10. Ärendet avslutas när domstol fattat beslut i adoptionsfrågan, och uppföljningsrapport avlämnats. I syfte att förstärka grundsatsen att beslutet att gå vidare i processen alltid är den sökandes ansvar, och för att ingen hemutredning ska påbörjas i onödan, är huvudregeln i Arvidsjaur att den sökande själv ska anmäla sig till föräldrautbildningen och först efter avslutad utbildning lämna in ansökan om medgivande. Om den sökande efter det första informationssamtalet inte accepterar detta utan kräver att utredning ska påbörjas innan avslutad föräldrautbildning har sökande dock laglig rätt till det.

Personligt informationssamtal

Den som vill adoptera börjar med att kontakta sin socialförvaltning och får då komma på ett personligt informationssamtal. I samband med det personliga informationssamtalet ska den sökande få med sig dels en anmälningsblankett till anvisad föräldrautbildning inför adoption, dels en blankett för ansökan om medgivande till adoption.

Läs mer i: Socialstyrelsens *Adoption - Handbok för socialtjänstens handläggning av internationella och nationella adoptioner*, kapitlet "Information till sökande"

Riktlinje för adoption

Fastställd av socialnämnden 2022-05-23 § 37.

Obligatorisk föräldrautbildning

Den obligatoriska föräldrautbildningen och kraven på kompetens hos utbildaren beskrivs i

Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöds allmänna råd om socialnämndens handläggning av ärenden om adoption.

Se även Socialstyrelsens ***Föräldraskap genom adoption - handledning för föräldrautbildare och samtalsledare.***

Föräldrautbildningen anordnas i Luleå av socialförvaltningen. Kursledarna utgår från Socialstyrelsens och MFoF:s utbildningsmaterial. Efter avslutad utbildning, som är avgiftsbelagd, erhåller den sökande ett kursintyg. För att få kursintyg ska sökanden ha deltagit på minst fem av sju kurstillfällen.

Ansökan om medgivande och inledning av utredning

Den sökande ska bifoga kopia av intyget från föräldrautbildningen till ansökan om medgivande och överlämna papperna till socialförvaltningens familjerätt. Ansökan registreras i kommunens digitala system och utredning inleds. Ansökningstillfället är det datum då ansökan om medgivande inkommer till nämnden/styrelsen.

Medgivandeutredningen

Utredning genomförs utifrån Socialstyrelsens ***Adoption – handbok för socialtjänstens handläggning av internationella och nationella adoptioner.***

Medgivandeutredningens innehåll och utredningsprocessen finns ingående beskriven i Socialstyrelsens ***Adoption - Handbok för socialtjänstens handläggning av internationella och nationella adoptioner***, kapitlet "Medgivandeutredningen". I kapitlet beskrivs bland annat utredningens innehåll, utredarens roll och hänsyn, ansökan om medgivande, syften, utredningsplan, metoder, utredningsområden, analys och bedömning, utredningsrapport och beslut.

Se även ***Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöds allmänna råd om socialnämndens handläggning av ärenden om adoption***

Samtycke till fortsatt adoptionsförfarande

De/den som fått ett medgivande enligt 6 kap. 12 § SoL att ta emot barn för adoption ska anmäla till nämnden/styrelsen när de fått besked om att de utsetts som blivande adoptivföräldrar till ett visst barn. Anmälan bör innehålla personuppgifter om barnet, uppgifter om hur de sökande kommit i förbindelse med barnet samt andra uppgifter som är nödvändiga för att nämnden/styrelsen ska kunna ge samtycke till att adoptionsförfarandet kan fortsätta. Av de auktoriserade adoptionsorganisationerna får de sökande alla nödvändiga handlingar på barnet, juridiska såväl som medicinska.

Riktlinje för adoption

Fastställd av socialnämnden 2022-05-23 § 37.

Beslut om samtycke till fortsatt adoptionsförfarande får delegeras till enskild tjänsteman. Den som har delegation ska skyndsamt och senast inom två veckor från det att anmälan inkom pröva om samtycke ska ges till att adoptionsförfarandet får fortsätta (6 kap. 14 § SoL). Endast om det finns synnerliga skäl får den tiden förlängas. Om flyttning skett till annan kommun är det den nuvarande hemkommunen som får göra utredning för samtycke till fortsatt adoptionsförfarande. Eftersom tingsrätten skickar remissen till den kommun där familjen är folkbokförd ska remissen omedelbart översändas till rätt kommun och tingsrätten underrättas om var utredning kommer att ske. Om samtycke till fortsatt adoptionsförfarande inte ges måste nämnden/styrelsen eller delegation/utskott fatta beslut om detta. Beslut att avslå medgivande till adoption kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Läs även Socialstyrelsens *Adoption - handbok för socialtjänstens handläggning av internationella och nationella adoptioner*, kapitlet ”Samtycke till att adoptionsförfarandet får fortsätta”.

Återkallelse av medgivande

Ett medgivande är alltid tidsbegränsat till tre år. Om ett barn inte har föreslagits för adoption inom två år från det att medgivandet lämnades, ska nämnden/styrelsen, om det inte är obehövt, kontrollera om omständigheterna har ändrats. De nya reglerna gäller också för de medgivanden som givits före den nya lagens ikraftträdande.

Den eller de som vill adoptera är också skyldiga att anmäla om deras omständigheter ändras väsentligt. Om en anmälan om ändrade förhållanden inkommer måste handläggaren skyndsamt genomföra en utredning som underlag för att bedöma om förändringen är av betydelse eller inte för det redan lämnade medgivandet. Visar det sig att de sökandes förhållanden väsentligen förändrats och det därigenom bedöms att ett fortsatt adoptionsförfarande inte är förenligt med barnets bästa, är det nämndens/styrelsens utskott som fattar beslut att återkalla det redan lämnade medgivandet (6 kap. 13 § SoL).

Det kan också sedan ett barn tagits emot visa sig att en fortsatt vistelse i det blivande adoptivhemmet inte är till barnets bästa. I sådana fall får adoptionsförfarandet inte fortsätta och medgivandet ska återkallas (6 kap. 13 § SoL).

Läs även Socialstyrelsens *Adoption - Handbok för socialtjänstens handläggning av internationella och nationella adoptioner*, kapitlet ”Återkallelse av medgivande”

Socialtjänstens fortsatta ansvar

Information om praktiska frågor

Den finns flera praktiska frågor som socialtjänsten kan behöva informera blivande adoptivföräldrar om. Dessa finns beskrivna i Socialstyrelsens *Adoption - Handbok för socialtjänstens handläggning av internationella och nationella adoptioner*, kapitlet ”Information om praktiska frågor”

Riktlinje för adoption

Fastställd av socialnämnden 2022-05-23 § 37.

Barnet anländer – nämnden/styrelsens tillsynsskyldighet

Den som har fått samtycke till att adoptionsförfarandet får fortsätta ska uppmanas att omedelbart anmäla till nämnden/styrelsen när barnet anlant till Sverige. När barnet anlant ska sökanden lämna in sin ansökan om adoption till tingsrätten där sökanden är folkbokförd eller till MFOF för godkännande.

Adoptioner beslutade i ett land som har anslutit sig till Haagkonventionen gäller i Sverige utan ytterligare beslut. Om adoptionsbeslutet kommer från ett land som inte är anslutet till Haagkonventionen men om adoptionsbeslutet från barnets ursprungsland har samma rättsverkningar som en svensk adoption d.v.s. en stark adoption, är det tillräckligt att MFOF godkänner adoptionen (Lagen om internationella rättsförhållanden rörande adoption, IRA). I vissa fall kan ett adoptionsbeslut som fattats i ett annat land också bli gällande i Sverige när MFOF:s praxis är i dessa fall att hänvisa sökanden till domstol för ansökan om ett svenskt adoptionsbeslut. Detta är nödvändigt för att adoptionen ska bli en stark adoption i Sverige. Om det saknas adoptionsbeslut från barnets ursprungsland ska de sökande vända sig till tingsrätten.

När det gäller adoptioner som inte beslutats i ett land som anslutit sig till Haagkonventionen måste nämnden/styrelsen aktivt bevaka att barnet blir adopterat. Så länge adoptionsprocessen inte är avslutad, saknar barnet familjerättslig anknytning till de blivande adoptivföräldrarna. Den aktiva bevakningen består bland annat i att handläggaren tar reda på vilka handlingar som finns om adoptionen, bistår de sökande med information om hur man går vidare till tingsrätten och bevakar att så sker, alternativt hänvisa sökanden till MFOF för ett godkännande.

Fram till dess att tingsrätten beslutat om adoption är barnet att betrakta som familjehemsplacerat hos de tilltänkta föräldrarna. Det innebär att nämnden/styrelsen har tillsynsansvar över barnet. För att uppfylla sina skyldigheter ska den kommun som lämnat medgivande eller samtycke genom personliga besök hålla sig väl förtrogen med förhållandena i hemmet och ge de blivande adoptivföräldrarna behövligt stöd.

Läs mer i Socialstyrelsens ***Adoption - Handbok för socialtjänstens handläggning av internationella och nationella adoptioner***, kapitlet ”Vad gäller innan adoptionen är klar?” och ”Socialnämndens bevakning av att adoptionen fullföljs”.

Läs om Socialnämndens yttrande till tingsrätten i Socialstyrelsens ***Adoption - Handbok för socialtjänstens handläggning av internationella och nationella adoptioner***, kapitlet ”Socialnämndens yttrande till tingsrätten”. Det finns olika sätt att åstadkomma ett formellt adoptionsbeslut vid internationella adoptioner. Läs därför även kapitlet ”Olika sätt att fatta adoptionsbeslut”.

Medborgarskap

Om någon av adoptivföräldrarna är svensk medborgare och barnet är under 12 år, blir barnet automatiskt svensk medborgare när den svenska adoptionen är beslutad.

Riktlinje för adoption

Fastställd av socialnämnden 2022-05-23 § 37.

Uppföljning

Ett par månader efter det att barnet anlant ska handläggaren besöka familjen för en första uppföljning och vid behov erbjuda råd och stöd.

De flesta länder kräver en uppföljningsrapport angående barnets nya livssituation efter sex månader. Vissa länder har dock krav på flera uppföljningsrapporter. Uppföljningen är avsedd för barnets företrädare i ursprungslandet och ska ge en fyllig bild av barnets utveckling och anpassning i sitt nya hem.

Uppföljningsansvaret tillkommer den kommun där barnet är folkbokfört. Rapporten ska överlämnas till föräldrarna som ansvarar för överskickande till den organisation som förmedlat barnet eller till utlandskontakten. Rapporten bygger på att en utredning enligt 11 kap. 1 § SoL har inletts och registrerats i kommunens digitala system. Uppföljningsansvaret gäller till och med barnet fyllt 18 år.

Nämnden/styrelsen ska tillgodose det särskilda behov av stöd och hjälp som kan finnas sedan ett mål eller ärende om adoption avgjorts (5 kap. 1 § SoL). Skyldigheten är inte tidsbegränsad utan finns till dess adoptivbarnet uppnått vuxen ålder. Stöd kan ske genom allmän rådgivning eller som bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL.

Läs mer i Socialstyrelsens *Adoption - handbok för socialtjänstens handläggning av internationella och nationella adoptioner*, kapitlet ”Socialtjänstens uppföljning av barnets situation” och ”Stöd till adopterade och deras familjer”.

Enskilda adoptioner

Utrymmet för enskilda adoptioner är begränsat till släktadoptioner och andra adoptioner där tilltänkta adoptivföräldrar och barn har en särskild relation redan före adoptionen. Enskild adoption kan också ske om de sökande har särskild anknytning till ett visst land och därmed speciella skäl för att vilja adoptera därifrån. MFOF ska avge yttrande om avsett förmedlingsätt är tillförlitligt när det är fråga om adoption av ett barn från utlandet utan medverkan av en auktoriserad organisation, vid så kallad enskild adoption.

Ansökan om att få adoptera ett visst barn

Med ett visst barn menas till exempel ett barn som är fött i Sverige, ett barn som kommit till Sverige från utlandet, ett släktingbarn bosatt i Sverige eller utomlands, ett styvbarn eller ett familjehemsplacerat barn. Ansökan om adoption görs till tingsrätten i den ort där den som sökanden vill adoptera har sin hemvist. Om den som sökanden vill adoptera inte har sin hemvist i Sverige görs ansökan till tingsrätten i den ort där sökanden eller någon av sökandena har sin hemvist.

Efter att tingsrätten fått in en ansökan om adoption av ett visst barn ska rätten ge nämnden/styrelsen i uppdrag att utse någon att genomföra en adoptionsutredning. Adoptionsutredningen ska innehålla samma uppgifter som en medgivandeutredning enligt 6 kap. 12 § SoL. Om det finns skäl för att inte följa den ordning som stadgas för en medgivandeutredning ska skälen redovisas i adoptionsutredningen. Rätten har möjlighet att rikta sin begäran till en enda kommun, även om sökanden och barnets vårdnadshavare är folkbokförda i olika kommuner.

Riktlinje för adoption

Fastställd av socialnämnden 2022-05-23 § 37.

Nämnden/styrelsen i den kommun som får uppdraget har då möjlighet att inhämta information från den andra berörda kommunen.

Läs mer i Socialstyrelsens *Adoption - handbok för socialtjänstens handläggning av internationella och nationella adoptioner*, kapitlet ” Socialnämndens medgivande eller yttrande vid enskild adoption”.

Barnets egen inställning

I lagstiftningen framhålls särskilt att barnets egen inställning måste klargöras. Barn som fyllt 12 år får inte adopteras utan eget samtycke, om hen inte är varaktigt förhindrad på grund av psykisk störning eller på grund av annat liknande förhållande.

I de fall där barnet inte vistas i Sverige bör barnets livssituation och åsikt redovisas av lokal myndighet i barnets hemland. Om svårigheter uppstår med att finna en lokal myndighet kan handläggaren vända sig till svensk ambassad eller till någon internationell hjälporganisation för konsultation. Utrikesdepartementets avdelning för rättsinformation kan också ge vägledning. Den enskilde får själv stå för eventuella utredningskostnader.

Styvbarnsadoption/närståendeadoption

Med styvbarnsadoption menas det fall där ena maken/sambon önskar adoptera den andre makens/sambons barn. En styvbarnsadoption skiljer sig från andra adoptioner i det avseendet att barnet som ska adopteras, redan lever tillsammans med sin vårdnadshavare och i de flesta fall, även med den som önskar adoptera det.

Läs mer om handläggning av styvbarnsadoptioner i Socialstyrelsens *Adoption - Handbok för socialtjänstens handläggning av internationella och nationella adoptioner*, kapitlet ” Adoption av ett barn som sökanden har en relation till”.

Adoption av släktingbarn bosatta utomlands

Sökande som önskar adoptera en nära släkting från sitt ursprungsland ska söka medgivande hos nämnden/styrelsen för ett visst barn enligt 6 kap. 12 § SoL. Om barnet har sin hemvist utomlands ska sökanden genomgå anvisad föräldrautbildning och medgivandeutredningen ska göras lika grundlig och med iakttagande av barnperspektivet som beskrivits ovan för internationella adoptioner. Om sökande har adopterat barn från utlandet tidigare får medgivande lämnas även om sökande inte deltagit i föräldrautbildning. Även vid dessa adoptioner krävs dokument från barnets ursprungsland som visar att barnet är tillgängligt för adoption. Sökanden som erhållit ett medgivande uppmanas kontakta MFoF för att få prövat att förutsättningar föreligger att adoptionen kan genomföras med hänsyn till handlingar och förmedlingsätt (§ 4 Lag om internationell adoptionsförmedling). I vissa fall vänder sig sökande direkt till tingsrätten som remitterar ärendet för yttrande till den kommun där sökanden är folkbokförd.

Adoption av spädbarn födda i Sverige

I det fall ett spädbarn fötts i Sverige och lämnas för adoption, genomför socialtjänsten en utredning av barnets och moderns förhållanden enligt 11 kap. 1 och 2 §§ SoL (se kommunens riktlinjer för utredning och dokumentation i barn- och ungdomsutredningar). Det händer att modern har kontakt med socialtjänsten redan innan barnet är fött. I båda dessa fall är det vistelsebegreppet som gäller och utredningen genomförs av den kommun där modern och barnet vistas. Faderns inställning till att barnet lämnas för adoption måste inhämtas oavsett om han är vårdnadshavare eller ej.

Riktlinje för adoption

Fastställd av socialnämnden 2022-05-23 § 37.

För att ge modern skälig betänketid inför adoptionsbeslutet bör hon inte lämna sitt slutliga samtycke till adoption förrän tidigast sex veckor efter nedkomsten. Modern har också möjlighet att återkalla sitt samtycke till adoption när som helst till dess tingsrättens beslut om adoption vunnit laga kraft.

Faderskap

Nämnden/styrelsen kan lägga ned påbörjad utredning om faderskapet om modern eller särskilt förordnad vårdnadshavare samtyckt till adoption av barnet. Det är den kommun där barnet är folkbokfört som ansvarar för genomförandet av faderskapsutredningen.

Läs även Socialstyrelsens ***Adoption - Handbok för socialtjänstens handläggning av internationella och nationella adoptioner***, kapitlet ”Adoption av ett spädbarn”.

Adoption av familjehemsplacerat barn

Familjehemsföräldrarna lämnar in ansökan om adoption till tingsrätten i den ort där familjen är bosatt och folkbokförd. Tingsrätten ger då nämnden/styrelsen i uppdrag att genomföra en adoptionsutredning. Rätten har möjlighet att rikta sin begäran till en enda kommun, även om sökanden och barnets vårdnadshavare är folkbokförda i olika kommuner. Nämnden/styrelsen i den kommun som får uppdraget har då möjlighet att inhämta information från den andra berörda kommunen.

Efterforskningar

I de fall en biologisk förälder, som lämnat sitt barn för adoption, vänder sig till nämnden/styrelsen för att få veta hur barnet har det eller vill komma i kontakt med barnet, ska handläggaren alltid samråda med adoptivföräldrarna om barnet är omyndigt. Det är adoptivföräldrarna och den adopterade själv, beroende på ålder och mognad, som avgör om en kontakt ska komma till stånd eller inte.

Läs även Socialstyrelsens ***Adoption - Handbok för socialtjänstens handläggning av internationella och nationella adoptioner***, kapitlet ”Stöd och hjälp att söka sitt ursprung” och ”biologiska släktingar som söker kontakt”.

Styrdokument och relaterad information

Socialtjänstlag (SoL) (2001:453) kap. 5 och 6.

Myndigheten för Familjerätt och föräldraskapsstöds (MFoF) ***allmänna råd om socialnämndens handläggning av ärenden om adoption***

Socialstyrelsens ***Handbok för socialtjänstens handläggning av internationella och nationella adoptioner***

Sn § 38

Dnr 00141/2022

750

Riktlinjer för handläggning och dokumentation – Vuxna med missbruk och beroendeproblematik enligt Lagen om vård av missbrukare, LVM, (1988:870)

Individ och familjeomsorgsenheten har upprättat förslag till riktlinje för handläggning och dokumentation – Vuxna med missbruk och beroendeproblematik enligt Lagen om vård av missbrukare i vissa fall, LVM (1988:870).

Syftet med riktlinjerna är rättssäkerhet och likabehandling när det gäller utredning, bedömning och tillgång till de insatser som erbjuds från kommunens socialtjänst.

Riktlinjerna ska ge handläggare stöd och vägledning i arbetet och utgår från socialtjänstlagen, LVM, offentlighets- och sekretesslagen, förvaltningslagen och annan relevant lagstiftning som berör missbruksområdet.

Dokumentet innehåller avsnitt om utredning och myndighetsutövning, dokumentation och uppföljning, anvisningar för handläggning av insatser enligt LVM.

Socialnämndens beslut

- Bilaga ./.
1. Riktlinjer för handläggning och dokumentation – Vuxna med missbruk och beroendeproblematik enligt Lagen om vård av missbrukare, LVM (1988:870), antas.

Beslutet skickas till;
. IFO

RIKTLINJER FÖR HANDLÄGGNING OCH DOKUMENTATION

– VUXNA MED MISSBRUK OCH BEROENDEPROBLEMATIK ENLIGT LVM (1988:870)

ARVIDSJAURS KOMMUN

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Fastställt/upprättad	Beslutsinstans
Styrande dokument	Riktlinjer	Sn § 38 2022-05-23	Socialnämnden
Dokumentansvarig		Giltig till	
Socialnämnden		Tills vidare	
Dokumentinformation	Dnr 141/2022		

Riktlinjer för handläggning av LVM-ärenden -Vuxna med missbruk och beroendeproblematik

Fastställd av socialnämnden 2022-05-23 § 38.

Innehåll

INLEDNING.....	3
Syfte med riktlinjerna.....	3
Målgrupp.....	3
Missbruk enligt Socialstyrelsen.....	3
Lagstiftning.....	3
Socialtjänstlagen.....	4
LAGEN OM VÅRD AV MISSBRUKARE- (LVM) 1998:887	4
Sekretess och sekretessbrytande bestämmelser	4
Generalindikation och specialindikation.....	5
Fortgående missbruk.....	5
Specialindikationerna	5
LVM, LVU eller LPT.....	6
Syfte med vård	6
När är socialtjänstlagens möjligheter uttömda.....	6
Anmälningsplikt och uppgiftsskyldighet.....	6
UTREDNING 7§LVM.....	7
Läkarintyg 9 § LVM	7
Polishandräckning 45 § LVM	7
Ansökan om plats i LVM-hem.....	7
Avsluta utredningen	8
Ansökan 11 § LVM.....	8
OMEDELBART OMHÄNDERTAGANDE ENLIGT 13 § LVM.....	8
Underställning och verkställighet av beslut enligt 13 § LVM.....	9
Upphörande av beslut enligt 13 § LVM.....	9
Tidsfrister vid omedelbart omhändertagande.....	9
Delegering av beslut.....	10
DEN RÄTSLIGA PROCESSEN	10
Den muntliga förhandlingen.....	10
Överklagan till kammarrätt, högsta förvaltningsdomstol.....	11
VÅRDENS VERKSTÄLLIGHET OCH GENOMFÖRANDE	11
Vårdtid.....	11
Socialnämndens ansvar efter vårdtidens slut.....	12
SiS skyldighet att följa upp vården.....	12
Åtalsprövning.....	12
Överlämnande till särskild vård.....	12
Referenser.....	12

Riktlinjer för handläggning av LVM-ärenden -Vuxna med missbruk och beroendeproblematik

Fastställd av socialnämnden 2022-05-23 § 38.

INLEDNING

Dessa riktlinjer innehåller anvisningar för utredning, dokumentation, genomförande och uppföljning av insatser enligt socialtjänstlagen och LVM till vuxna med missbrukar/beroendeproblematik. Dokumentet utgår huvudsakligen från socialtjänstlagen, LVM, offentlighets- och sekretesslagen, förvaltningslagen och annan relevant lagstiftning som berör missbruksområdet. Socialstyrelsens föreskrifter som är tvingande har arbetats in i detta dokument, liksom Socialstyrelsens allmänna råd. Andra viktiga utgångspunkter är Socialstyrelsens handbok för LVM, Socialstyrelsens handbok för handläggning och dokumentation inom socialtjänsten och Socialstyrelsens nationella Riktlinjer för missbruks- och beroendevård. Kommunen har det yttersta ansvaret för att personer med fortgående missbruk får den hjälp och den vård som de behöver för att komma ifrån missbruket. Kommunens yttersta ansvar omfattar däremot inte de insatser som ligger inom andra huvudmäns ansvarsområden.

Syfte med riktlinjerna

Syftet med riktlinjerna är rättssäkerhet och likabehandling när det gäller utredning, bedömning och tillgång till de insatser som erbjuds från kommunens socialtjänst. Riktlinjerna ska ge handläggare stöd och vägledning i arbetet och utgår från socialtjänstlagen, LVM, offentlighets- och sekretesslagen, förvaltningslagen och annan relevant lagstiftning som berör missbruksområdet. Dokumentet innehåller avsnitt om utredning och myndighetsutövning, dokumentation och uppföljning, anvisningar för handläggning av insatser enl LVM.

Målgrupp

Målgruppen för dessa riktlinjer är:

Personer med missbruk av alkohol, narkotika eller flyktiga lösningsmedel.

Som vuxna räknas personer som fyllt 18 år. När det gäller unga vuxna i åldrarna 18 till 20 år som har ett fortgående missbruk, kan de efter socialtjänstens utredning bli föremål för insatser enligt såväl socialtjänstlagen, som lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM). Insatser enligt LVU kan pågå fram tills den unge fyller 21 år.

Dessa riktlinjer behandlar endast utredning och insatser enligt LVM för vuxna från 20 år. Unga vuxna 18-20 år hänvisas till Riktlinjer LVU – Lagen om vård av unga.

Missbruk enligt Socialstyrelsen

Med missbruk avses enligt Socialstyrelsen, missbruk av alkohol, narkotika och andra beroendeframkallande medel.

Lagstiftning

Kommunens arbete med vuxna med missbruksproblematik regleras i socialtjänstlagen, kompletterad med tvångslagstiftning, lagen om vård av missbrukare i vissa fall, (LVM). Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), kan även omfatta personer som till följd av missbruk har ett stort funktionshinder och omfattande hjälpbehov.

Insatser enligt LVU kan för unga vuxna med missbruksproblem pågå fram tills de fyller 21 år.

Riktlinjer för handläggning av LVM-ärenden -Vuxna med missbruk och beroendeproblematik

Fastställd av socialnämnden 2022-05-23 § 38.

Socialtjänstlagen

Socialtjänstlagen är en målinriktad ramlag med en kombination av skyldighets- och rättighetsregler. Lagens övergripande syfte är att främja människors ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor och aktiva deltagande i samhällslivet. Enligt 3 kap 7 § ska socialnämnden arbeta för att förebygga och motverka missbruk av alkohol och andra beroendeframkallande medel.

Socialnämnden ska genom information till myndigheter, grupper och enskilda och genom uppsökande verksamhet sprida kunskap om skadeverkningar av missbruk och om de hjälpmöjligheter som finns.

Enligt 5 kap 9 § ska socialnämnden aktivt sörja för att missbrukaren får den hjälp och vård som han eller hon behöver för att komma ifrån missbruket. Nämnden ska i samförstånd med den enskilde planera hjälpen och vården och noga bevaka att planen fullföljs.

Enligt 5 kap 1 § ska socialnämnden aktivt arbeta för att förebygga och motverka missbruk bland barn och ungdom av alkoholhaltiga drycker, andra berusningsmedel eller beroendeframkallande medel samt dopingmedel.

LAGEN OM VÅRD AV MISSBRUKARE- (LVM) 1998:887

Vård inom socialtjänsten ska alltid i första hand ges i samförstånd med den enskilde enligt bestämmelserna i socialtjänstlagen, men under vissa förutsättningar, som finns reglerade i LVM, ska den enskilde beredas vård oberoende av hans/ hennes samtycke. Syftet med vård enligt LVM är att motivera den enskilde till att frivilligt medverka till fortsatt behandling och till att ta emot stöd för att komma ifrån missbruket. Det innebär både ett kortsiktigt mål, att motivera till frivillig vård och ett långsiktigt mål, att komma ifrån missbruket. Ett annat viktigt mål som anges i lagens förarbeten är att bryta en destruktiv utveckling.

Sekretess och sekretessbrytande bestämmelser

Enligt 26 kap 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) gäller sekretess inom socialtjänsten för uppgift om enskildas personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon honom närstående lider men. För hälso- och sjukvården finns motsvarande bestämmelse.

Enligt 26 kap 9 § i offentlighets- och sekretesslagen kan uppgifter om en enskild eller någon närstående till honom/henne lämnas mellan myndigheter inom socialtjänsten och hälso- och sjukvården om det behövs för att ge den enskilde nödvändig vård, behandling eller annat stöd och han /hon:

1. inte har fyllt 18 år,
2. fortgående missbrukar alkohol, narkotika eller flyktiga lösningsmedel, eller
3. vårdas med stöd av lagen om psykiatrisk tvångsvård (LPT) eller lagen om rättspsykiatrisk vård (LRV). Samma gäller för uppgifter om en gravid kvinna eller närstående till henne om det behövs för en nödvändig insats till skydd för det väntade barnet.

Riktlinjer för handläggning av LVM-ärenden -Vuxna med missbruk och beroendeproblematik

Fastställd av socialnämnden 2022-05-23 § 38.

Generalindikation och specialindikation

Enligt 2 § LVM ska vård inom socialtjänsten ges en missbrukare i samförstånd med honom själv enligt bestämmelserna i socialtjänstlagen. Under vissa förutsättningar som är angivna i LVM ska vård trots detta beredas missbrukaren oberoende av hans eller hennes eget samtycke.

För att vård med stöd av LVM ska komma till stånd måste såväl generalindikationen som någon av specialindikationerna i 4 § LVM vara tillämpliga.

Generalindikationen innebär att missbrukaren:

- 1) till följd av ett fortgående missbruk av alkohol, narkotika eller flyktiga lösningsmedel är i behov av vård för att komma ifrån sitt missbruk.
- 2) att vårdbehovet inte kan tillgodoses enligt socialtjänstlagen eller på annat sätt och att:

Specialindikationer

- 3) han eller hon till följd av missbruket:
 - a. utsätter sin fysiska eller psykiska hälsa för allvarlig fara (hälsoindikation)
 - b. löper en uppenbar risk att förstöra sitt liv (social indikation), eller
 - c. kan befaras komma att allvarligt skada sig själv eller någon annan (våldsindikation).

Fortgående missbruk

Med fortgående alkoholmissbruk menas att missbruket ska ha en viss varaktighet. Det får inte röra sig om en tillfällig överkonsumtion, även om den i något fall skulle kunna medföra en sådan hälsorisk som kan inrymmas i specialindikationen. (prop. 1987/88:147, s.44). Periodvis återkommande missbruk kan omfattas av lagen.

Med missbruk av narkotika avses allt icke-ordinerat bruk av narkotika. I princip är allt injektionsmissbruk samt dagligt eller så gott som dagligt missbruk, oberoende av intagningsätt och medel, att betrakta som fortgående missbruk (prop. 1981/82:8, s.75).

Bedömningen av vad som är missbruk är strängare när det gäller ungdomar.

Med missbruk av flyktiga lösningsmedel menas inandning av flyktiga lösningsmedel i syfte att berusa sig. Missbruk av dessa preparat är förenade med allvarliga risker och kan medföra både omedelbara fysiska skador som t.ex. hjärtstillestånd och andningssvårigheter och omfattande sociala skador. Risken för överdosering med medvetlöshet som följd är stor. Ett fortgående missbruk av flyktiga lösningsmedel föreligger vid ett dagligt eller annars regelbundet återkommande missbruk (SOU 2004:3, s. 135).

Specialindikationerna

Hälsoindikationen: Missbrukaren behöver inte ha ådragit sig somatiska eller psykiska komplikationer för att den medicinska specialindikationen ska gälla. Den medicinska specialindikationen avser inte heller endast direkt alkohol- eller drogrelaterade komplikationer. Däremot måste det finnas en klart påvisbar risk för den fysiska och /eller psykiska hälsan vid allvarligt missbruk.

Sociala specialindikationen: Avser främst unga missbrukare som genom kriminalitet, prostitution eller annat destruktivt leverne riskerar att slås ut från ordnade levnadsförhållanden.

Våldsindikationen: Avser dels suicidrisk och dels risk för att närstående skadas. Som närstående räknas make/maka, varaktigt sammanboende, barn, föräldrar och syskon. De närstående behöver inte ha gemensam bostad med missbrukaren för att våldsindikationen ska kunna tillämpas. Även den som har gemensamma barn med missbrukaren räknas som närstående oavsett om han eller hon är eller har varit sammanboende med missbrukaren.

Däremot kan våldsindikationen inte användas för missbrukare som bedöms vara farliga för grannar, vänner eller omgivningen i allmänhet.

Riktlinjer för handläggning av LVM-ärenden -Vuxna med missbruk och beroendeproblematik

Fastställd av socialnämnden 2022-05-23 § 38.

LVM, LVU eller LPT

Det finns inte någon åldersgräns vid tillämpningen av LVM och lagen tillämpas i praktiken huvudsakligen för missbrukare över 20 år. Om missbrukarens vårdbehov kan tillgodoses med stöd av lagen vård av unga (LVU) har denna lag, *företräde* före LVM. LVU bör användas för unga vuxna mellan 18 och 20 år då LVU i alla förarbeten och riktlinjer bedöms vara mest lämplig för att tillgodose unga vuxnas vårdbehov.

Om tvångsåtgärder gällande en person under 20 år blir aktuellt, skall detta handläggas hos *Barn/ Unga enligt LVU-lagstiftning*.

På samma sätt har lagen om psykiatrisk tvångsvård (LPT) företräde före LVM beträffande psykiskt sjuka missbrukare.

Syfte med vård

Vården har enligt 3 § LVM som syfte att genom behövliga insatser motivera missbrukaren så att han eller hon frivilligt kan medverka till fortsatt behandling och ta emot stöd för att komma ifrån missbruket. Detta innebär att behandlingsinsatser ska påbörjas under LVM-vistelsen med avsikt att motivera missbrukaren till fortsatt behandling på frivillig väg.

Förutom behandlingsinsatser mot själva missbruket kan insatserna även omfatta t.ex. bostad och arbete/sysselsättning. I lagens förarbeten anges att ett viktigt mål är att bryta en destruktiv utveckling och att vården ska ses som inledning till en behandling som kan leda till frihet från missbruk och en förbättrad livsstil i övrigt.

När är socialtjänstlagens möjligheter uttömda

En förutsättning för vård enligt LVM är att möjligheterna att tillgodose missbrukarens behov av vård i frivillig form är uttömda eller har funnits vara otillräckliga.

Ett samtycke till frivillig vård undanröjer inte automatiskt behovet av LVM-vård. Socialtjänsten är skyldig att självständigt pröva om samtycket till frivillig vård kan bedömas tillförlitligt. Det kan finnas anledning att tillämpa LVM-vård även när samtycke till frivillig vård föreligger, t.ex. när missbrukaren vid upprepade tillfällen avbrutit frivillig vård oplanerat och i förtid för att snabbt återfalla i missbruk.

Alla möjligheter till frivillig vård behöver inte ha prövats i praktiken, men missbrukaren måste ha fått erbjudande om och varit med om att diskutera vårdformer som har bedömts passa honom eller henne, innan det kan slås fast att han eller hon är omotiverad för frivillig vård eller att frivilliga insatser bedöms otillräckliga.

Anmälningsskyldighet och uppgiftsskyldighet

De myndigheter som i sin verksamhet regelbundet kommer i kontakt med missbrukare har enligt 6 § LVM skyldighet att genast anmäla till socialnämnden, om de får kännedom om att någon kan antas vara i behov av vård enligt LVM.

Anmälningsskyldigheten omfattar statliga och kommunala myndigheter såsom frivårdsmyndighet, polis, försäkringskassa samt läkare i offentlig och privat tjänst, under förutsättning att missbrukaren inte kan erbjudas tillfredställande vård genom läkarens egen försorg eller i övrigt inom hälso- och sjukvården. Läkarens anmälningsskyldighet gäller även i de fall då läkaren i sin verksamhet kommer i kontakt med en missbrukare som kan antas vara i behov av omedelbart omhändertagande enligt 13 § LVM.

Riktlinjer för handläggning av LVM-ärenden -Vuxna med missbruk och beroendeproblematik

Fastställd av socialnämnden 2022-05-23 § 38.

Enligt 7 § LVM är de myndigheter som omfattas av anmälningsplikten skyldiga att lämna till socialtjänsten alla uppgifter som kan vara av betydelse för en utredning. Denna skyldighet gäller inte myndigheter inom hälso- och sjukvården, om läkaren anser att vårdmöjligheterna inom sjukvården är tillräckliga. Om vårdmöjligheterna inte är tillräckliga, är läkaren skyldig att genast göra LVM-anmälan till socialtjänsten och skyldig att lämna uppgifter angående den som antas vara i behov av vård enligt LVM om socialtjänsten begär det.

UTREDNING 7§LVM

Socialtjänstens utredningsskyldighet regleras i 11 kap. 1 § socialtjänstlagen (Socialtjänstlagen) och 7 § LVM.

Enligt 11 kap. 1 § Socialtjänstlagen, är socialtjänsten skyldig att utan dröjsmål inleda utredning om nämnden har fått kännedom om något som kan föranleda åtgärd enligt Socialtjänstlagen. Åtgärder från nämnden kan vara påkallade oavsett om LVM kan vara tillämplig eller inte. Om det inte finns förutsättningar för att inleda utredning enligt 7 § LVM får utredning endast inledas med stöd av 11 kap. 1 § Socialtjänstlagen, vilket innebär att åtgärder utan samtycke inte får vidtas.

Enligt 7 § LVM ska socialtjänsten inleda utredning när den genom anmälan eller på annat sätt fått kännedom om att det kan finnas skäl att bereda någon tvångsvård. Nämnden måste därför ta ställning till om det kan föreligga skäl för tvångsvård eller inte.

Om det vid en förhandsbedömning framkommer att det inte föreligger förutsättningar för tvångsvård enligt 4 § LVM, får inte utredning inledas mot den enskildes vilja.

Missbrukaren ska om möjligt informeras när en utredning enligt 7 § LVM inleds. En utredning av detta slag ska handläggas skyndsamt (37 § LVM).

Läkarintyg 9 § LVM

Efter det att utredningen inletts ska socialnämnden fatta beslut om läkarundersökning och utse en läkare som ska stå för undersökningen. En remiss/begäran med kort bakgrund till utredningen bör sändas till anvisad läkare. Läkarintyget ska ange missbrukarens aktuella hälsotillstånd samt en bedömning av missbrukarens allmänna behov av vård. Det är inte läkarens uppgift att ta ställning till om det finns förutsättningar för vård enligt LVM eller inte. Läkarintyget har värde som bevismaterial i förvaltningsrättens förhandling och ska anskaffas i normalfallet.

Socialnämnden kan avstå från att låta genomföra läkarundersökning om det är uppenbart onödigt, t.ex. om missbrukarens hälsotillstånd klart framgår av en utförlig anmälan från läkare.

I LVM § 37 anges att mål och ärenden enligt LVM ska handläggas skyndsamt. Förvaltningsrätten kan i särskilda fall själv besluta om läkarundersökning.

Polishandräckning 45 § LVM

Om missbrukaren vägrar att medverka till läkarundersökning kan socialnämnden med stöd av 45 § punkt 1 LVM begära polishandräckning till läkarundersökning.

Ansökan om plats i LVM-hem

Staten är huvudman för LVM-hemmen. Statens institutionsstyrelse (SiS) är enligt 6 kap. 3 § Socialtjänstlagen, central förvaltningsmyndighet för dessa hem. SiS ansvarar för planering, ledning, drift och tillsyn över institutionerna samt anvisning av plats till dessa. SiS ska i samråd med socialnämnden och institutionen tillgodose den enskildes behov av vård och behandling.

Inom SiS finns en planeringsgrupp med uppgift att hitta en lämplig institutionsplats för den enskilde missbrukaren. När utredningen inletts ska kontakt med placeringshandläggaren på SiS etableras. Ansökan om plats på LVM-institution görs på speciell blankett via e-tjänst. Till platsansökan bifogas ansökan till förvaltningsrätt, utredning samt läkarintyg.

Riktlinjer för handläggning av LVM-ärenden -Vuxna med missbruk och beroendeproblematik

Fastställd av socialnämnden 2022-05-23 § 38.

Avsluta utredningen

Alla utredningar som påbörjas med stöd av 7 § LVM leder inte till ansökan om vård. Utredningen kan exempelvis avslutas med hänvisning till att missbrukarens vårdbehov kan tillgodoses på frivillig väg enligt Socialtjänstlagen eller enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL) eller p.g.a. att det inte går att styrka indikationerna i 4 § LVM eller p.g.a. att personen inte har kunnat påträffas, har flyttat utomlands eller har avlidit. En utredning kan också avslutas med hänvisning till att personen vårdas med stöd av LPT eller avtjänar fängelsestraff.

Skälen till att utredningen avslutas ska dokumenteras och personen ska informeras om beslutet.

Ansökan 11 § LVM

Om socialnämnden efter genomförd utredning anser att det finns skäl till att missbrukaren ska beredas tvångsvård ska socialnämnden ansöka hos förvaltningsrätten om sådan vård.

Missbrukaren ska informeras om rätten att enligt 11 kap. 9 § Socialtjänstlagen, få företräde inför nämnden.

Innan ärendet avgörs ska missbrukaren också enligt 17 § förvaltningslagen (FL) ha delgivits utredningen och beretts tillfälle att yttra sig över den.

I ansökan ska socialnämnd ange de grunder, generalindikation och den eller de specialindikationer som åberopas till stöd för ansökan. Till ansökan bifogas den eventuella anmälan som ligger till grund för utredningen, socialnämndens utredning inklusive vårdplan, uppgift om eventuell kompletterande muntlig bevisning, ett läkarintyg gällande missbrukarens aktuella hälsotillstånd, utdrag ur nämndens protokoll samt i förekommande fall fullmakt för den som företräder nämnden som ombud vid den muntliga förhandlingen i domstol. Om den som företräder nämnden i rätten ska ha möjlighet att återkalla ansökan krävs en fullmakt från nämnden.

För att ett beslut om LVM-vård ska kunna verkställas innan det vunnit laga kraft måste förvaltningsrätten särskilt förordna om att beslutet ska gälla omedelbart. Socialnämnden måste därför i sin ansökan ange behovet av omedelbar verkställighet.

Ansökan om vård enligt 11 § LVM kan återkallas av nämndens utskott eller motsvarande. Beslutet ska anmälas vid nämndens nästa sammanträde.

OMEDELBART OMHÄNDERTAGANDE ENLIGT 13 § LVM

I akuta situationer får socialnämnd med stöd av 13 § LVM fatta beslut om omedelbart omhändertagande av en missbrukare. Även förvaltningsrätten kan, efter nämndens ansökan om vård, besluta om omedelbart omhändertagande. Efter överklagande kan ett sådant beslut även fattas av kammarrätt.

För beslut om omedelbart omhändertagande måste följande förutsättningar föreligga:

1. det är sannolikt att missbrukaren kan beredas vård med stöd av LVM och
2. rättens beslut om vård kan inte avvaktas, på grund av:
 - att han eller hon kan antas få sitt hälsotillstånd allvarligt försämrat om han eller hon inte får omedelbar vård eller
 - på grund av att det föreligger en överhängande risk att han eller hon till följd av sitt tillstånd kommer att allvarligt skada sig själv eller någon närstående.

Observera att specialindikationen i 4 § p 2 LVM (då missbrukaren löper uppenbar risk att förstöra sitt liv, s.k. social indikation) inte kan utgöra grund för omedelbart omhändertagande.

Riktlinjer för handläggning av LVM-ärenden -Vuxna med missbruk och beroendeproblematik

Fastställd av socialnämnden 2022-05-23 § 38.

Vid omedelbart omhändertagande bör läkarundersökning genomföras, bl.a. för att utesluta att personens tillstånd beror på något annat än missbruk. Läkaren bör också kunna ta ställning till om personen är i omedelbart behov av vård enligt LPT eller annan sjukhusvård. Ett beslut om omedelbart omhändertagande enligt 13 § LVM gäller omedelbart (43 § LVM).

Underställning och verkställighet av beslut enligt 13 § LVM

Om socialnämnden har beslutat om omedelbart omhändertagande ska beslutet enligt 15 § LVM utan dröjsmål och senast dagen efter underställas förvaltningsrätten. Detta innebär i normalfallet samma dag och senast dagen efter det att beslutet är fattat. Med dagen efter beslutet avses nästkommande datum.

Om den dag som underställning senast ska ske infaller på en söndag, annan allmän helgdag, lördag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton får underställning ske nästa vardag.

Om socialberedskap har fattat beslut om omedelbart omhändertagande ska socialnämnden underrättas direkt på morgonen första vardagen efter att beslutet fattats. Oavsett om beslutet är verkställt ansvarar socialnämnden för underställning till förvaltningsrätten.

Socialnämnden ska i anslutning till beslut om omedelbart omhändertagande anmäla behov av vårdplats till SiS, som ansvarar för att anvisa plats. Nämnden ansvarar därefter för att verkställa beslutet genom att snarast placera missbrukaren på sjukhus eller LVM-hem. Detta kan ske genom egen försorg eller med begäran om handräckning av polis enligt 45 § p 2 LVM.

Om det är möjligt ska nämnden låta den omedelbart omhändertagne få ta del av handlingarna i ärendet. Han eller hon ska informeras om sin rätt att yttra sig skriftligt till rätten inom en viss angiven tid, att begära muntlig förhandling vid rätten och att få offentligt biträde (16 § LVM). Den omhändertagne ska också informeras om att rätten kan komma att avgöra målet även om det inte lämnas något yttrande. Det ska dokumenteras i personakten om den omhändertagne är kommunicerad eller inte.

Upphörande av beslut enligt 13 § LVM

Ett omhändertagande av beslut enligt 13 § LVM upphör enligt 18 a § LVM att gälla:

- Om underställning till förvaltningsrätten inte inkommit i tid
- Om ansökan om vård inte inkommit till förvaltningsrätten i tid, dvs. inom en vecka från det att rätten beslutat om att omhändertagandet ska bestå
- När rätten avgör frågan om vård
- Om den omhändertagne häktas
- (18 b § LVM) Socialnämnden har befogenhet och skyldighet att upphäva ett beslut om omhändertagande om det inte längre finns skäl för omhändertagandet. Rätten har samma befogenhet att upphäva ett sådant beslut.

Tidsfrister vid omedelbart omhändertagande

Senast fyra dagar från det att beslutet om omedelbart omhändertagande underställts förvaltningsrätten, ska rätten pröva om omhändertagandet ska bestå (17 § LVM). Om beslutet inte är verkställt när det underställs rätten, räknas de fyra dagarna från verkställighetsdagen.

Förvaltningsrätten kan förlänga tiden till en vecka, om det på grund av någon särskild omständighet är nödvändigt.

Ansökan om tvångsvård ska ha inkommit till förvaltningsrätten inom en vecka från det att rätten meddelat att beslutet om omedelbart omhändertagande ska bestå, i annat fall upphör beslutet automatiskt.

Riktlinjer för handläggning av LVM-ärenden -Vuxna med missbruk och beroendeproblematik

Fastställd av socialnämnden 2022-05-23 § 38.

Enligt 38 § LVM gäller följande tidsfrister för förvaltningsrättens prövning:

1. Om socialnämnden har fattat ett beslut om omedelbart omhändertagande, ska rätten ta upp målet till avgörande inom en vecka från den dag då ansökan om tvångsvård kom in.
2. Om socialnämnden fattat beslutet om omedelbart omhändertagande efter det att nämnden har ansökt om vård, ska målet tas upp till avgörande inom en vecka från den dag då underställningen skedde.
3. Om beslutet inte har verkställts när det underställs eller om förvaltningsrätten har fattat beslut om omedelbart omhändertagande med stöd av 13 § tredje stycket LVM, ska målet tas upp till avgörande inom en vecka från den dag då beslutet verkställdes.
4. Förvaltningsrätten får förlänga dessa tider om det behövs ytterligare utredning eller om någon särskild omständighet gör det nödvändigt.

Delegering av beslut

Enligt 10 kap. 4 § SoL kan ansökan om vård enligt 11 § LVM samt beslut om omedelbart omhändertagande enligt 13 § LVM delegeras till sociala utskottet. Kan socialnämndens beslut om omhändertagande inte avvaktas får beslut om omhändertagande fattas av nämndens ordförande eller annan ledamot som nämnden har förordnat. Beslutet ska anmälas på nämndens nästa sammanträde. (13 § 2 st. LVM)

DEN RÄTTSLIGA PROCESSEN

Mål enligt LVM prövas i förvaltningsrätten, som är allmän förvaltningsdomstol närmast under kammarrätten. Förvaltningsdomstolarnas avgöranden ska grundas på vad som framgår av handlingarna och vad som i övrigt framkommer i ärendet.

Förhandlingen ska vara muntlig om det inte är uppenbart obehövligt. (39 § LVM). Parterna ska upplysas om rätten till muntlig förhandling och om någon av parterna begär det ska muntlig förhandling hållas.

I ärenden enligt LVM har den enskilde missbrukaren rätt till biträde enligt bestämmelserna i lagen om offentligt biträde (1996:1620). Det innebär att han eller hon kostnadsfritt får biträde av advokat, biträdande jurist vid advokatbyrå eller annan lämplig person. Förvaltningsrätten har att pröva missbrukarens behov av offentligt biträde, oavsett om han eller hon gjort en sådan ansökan hos rätten eller inte.

Den muntliga förhandlingen

Den muntliga förhandlingen i förvaltningsrätten inleds med att socialnämnden redogör för sin ansökan. Detta innebär att nämnden klargör syftet med sin ansökan genom att yrka att förvaltningsrätten ska besluta om vård för den enskilde missbrukaren jml. LVM. Nämnden kan även yrka att beslutet om vård ska gälla omedelbart. Därutöver finns möjlighet att yrka att dom ska meddelas direkt efter förhandlingen i de fall då beslut om omedelbart omhändertagande saknas. Motparten, klienten, får därefter ange om han eller hon medger eller bestrider yrkandet.

Förhandlingen fortsätter med att socialnämnden anger vilka grunder man vill åberopa till stöd för sin talan. Grunderna för nämndens talan kan sägas vara en sammanfattning av den utredning som ansökan om LVM-vård innehåller. Socialnämnden ska här ange vilka indikationer, generalindikation och specialindikation, man anser ska ligga till grund för beslutet om vård.

I den fortsatta förhandlingen ska socialnämnden göra eventuella kompletteringar av utredningen.

Riktlinjer för handläggning av LVM-ärenden -Vuxna med missbruk och beroendeproblematik

Fastställd av socialnämnden 2022-05-23 § 38.

Kompletteringarna ska gälla förhållanden och händelser av vikt som uppkommit *efter* att ansökan om vård ingetts. Här kan nämnden dessutom presentera ytterligare skriftlig utredning som tillkommit.

Motparten ges därefter möjlighet att bemöta uppgifter som framkommit i socialnämndens utredning.

Båda parterna bereds slutligen möjlighet att bemöta varandras synpunkter och att ställa frågor till varandra.

Därefter följer eventuell bevisning, vilket t.ex. kan innebära att vittnesförhör hålls.

Socialnämnden och motparten får därefter göra sina slutanföranden (pläderingar). Då bereds parterna tillfälle att redovisa vad som är väsentligt i målet och vad som enligt deras mening blivit bevisat.

Efter avslutad förhandling tar rätten enskild överläggning och meddelar därefter dom, antingen omedelbart eller senast inom fyra veckor. Rätten kan besluta att beslutet om vård ska gälla omedelbart (43 § LVM).

Överklagan till kammarrätt, högsta förvaltningsdomstol

Förvaltningsrättens beslut om omedelbart omhändertagande eller dom om beredande av vård kan överklagas till kammarrätten. Detta ska ske inom tre veckor från att missbrukaren tagit del av beslutet.

Observera att enligt 23 § FL ska överklagande från nämnden ha inkommit till förvaltningsrätten eller kammarrätten inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Kammarrättens beslut eller dom kan i sin tur överklagas till Högsta Förvaltningsdomstolen enligt 33 § förvaltningsprocesslagen (FPL). För prövning i Högsta Förvaltningsdomstolen krävs prövningstillstånd.

VÅRDENS VERKSTÄLLIGHET OCH GENOMFÖRANDE

När förvaltningsrätten beslutat att någon ska beredas vård enligt LVM ansvarar socialnämnden för att beslutet verkställs genom att klienten bereds vård i LVM-hem eller enligt 24 § LVM på sjukhus. socialnämnden har möjlighet att begära polishandräckning för att föra klienten till vård. (45 § LVM).

LVM-vården måste verkställas inom fyra veckor från den dag beslutet vunnit laga kraft. I annat fall upphör beslutet att gälla. Beslutet upphör också om missbrukaren, efter det att vården påbörjats, under sammanlagt minst sex månader i följd har vistats utan tillstånd utanför LVM-hemmet eller har varit intagen på häkte eller på kriminalvårdsanstalt. Socialnämnden ska skicka en avskrift av förvaltningsrättens beslut och lagakraftbevis från domstolen till Statens institutionsstyrelse. (20 § socialtjänstförordningen). Vid omedelbart omhändertagande behövs inget lagakraftbevis.

Vårdtid

Tvångsvården ska upphöra så snart syftet med vården uppnåtts och senast när vården har pågått i sex månader. Vårdtiden räknas från den dag då missbrukaren inställer sig vid LVM-hemmet eller vid sjukhus och inkluderar inte den tid som missbrukaren är avviken från LVM-hemmet eller intagen i häkte eller i kriminalvårdsanstalt, under förutsättning att den tiden inte uppgår till sammanlagt minst sex månader i följd. I så fall upphör beslutet att gälla.

Riktlinjer för handläggning av LVM-ärenden -Vuxna med missbruk och beroendeproblematik

Fastställd av socialnämnden 2022-05-23 § 38.

Socialnämndens ansvar efter vårdtidens slut

Vård enligt LVM ska syfta till att genom behövliga insatser motivera klienten så att han eller hon frivilligt kan medverka till fortsatt behandling och ta emot stöd för att komma ifrån missbruket. Detta innebär att vården ska ses som en länk i en längre vårdkedja där socialnämnden efter vårdtidens slut har ett fortsatt ansvar för att aktivt stödja klienten i sin fortsatta rehabilitering. I 30 § LVM uttrycks detta som:

”Socialnämnden ska aktivt verka för att den enskilde får bostad, arbete eller utbildning samt se till att han eller hon får personligt stöd eller behandling för att varaktigt komma ifrån sitt missbruk”.

SiS skyldighet att följa upp vården

SiS skyldighet att följa upp verksamheten regleras i 30 a § 1 st. LVM. Uppföljningen omfattar såväl vårdtiden som tiden efter avslutad vård. För att kunna följa upp vården för sina klienter enligt 1 st. har SiS befogenhet att inhämta sekretessbelagda uppgifter om klienterna från socialnämnden, både under och efter vårdtidens slut (30 a § 2 st.). Detta innebär inte att hela akter eller journaler ska lämnas till SiS, utan endast de uppgifter som SiS behöver för att kunna genomföra uppföljningen.

Åtalsprövning

I 46 § LVM anges att om någon som har beretts vård enligt LVM är misstänkt för brott, för vilket inte föreskrivs strängare straff än fängelse i ett år och som hör under allmänt åtal och brottet har begåtts innan vården påbörjades eller under vårdtiden, ska åklagaren pröva om åtal bör väckas. Om det inte är obehövligt ska SiS eller, om vården har upphört, socialnämnden höras.

Överlämnande till särskild vård

Om en missbrukare har begått brott och samtidigt blir föremål för vård enligt LVM kan rätten överlåta åt socialnämnden eller, i fråga om den som redan är intagen i ett hem där sådan vård meddelas, åt den som förestår hemmet att anordna om behövlig vård. Innan rätten beslutar om överlämnande ska socialnämnden eller den som förestår hemmet höras. (31 kap. 2 § 1 st. brottsbalken) Är för brottet stadgat strängare straff än fängelse i ett år får överlämnande enligt 1 st. ske endast om det föreligger särskilda skäl (31 kap. 2 § 2 st. brottsbalken).

Referenser

Lagen om vård av missbrukare - (LVM) 1998:887

Socialtjänstlagen – SoL (2001:453)

Offentlighets- och sekretesslagen – OSL (2009:400)

Förvaltningslag – FL (2017:900)

SOSFS 2014:5 Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om dokumentation i verksamhet som bedrivs med stöd av SoL, LVU, LVM och LSS

Socialstyrelsen (2021) LVM – Handbok för socialtjänsten

Socialstyrelsen (2021) Handläggning och dokumentation – Handbok för socialtjänsten

Socialstyrelsen (2007) Nationella riktlinjer för missbruks- och beroendevård

Sn § 39 Dnr 00007/2022 042

Ekonomisk uppföljning
Månadsvis år 2022
-Socialnämnden

Ekonomisk uppföljning januari – april 2022 för socialnämndens verksamheter redovisas:

	Årsbudget	Utfall period	Prognos	Årsavvikelse
Total				
Personal	162 737	55 786	168 354	-5 617
Verksamhet	67 045	22 077	65 017	2 029
Internhyror	4 727	1 576	4 735	-8
Summa kostnader	234 510	79 438	238 106	-3 596
Intäkter	-37 168	-19 687	-46 733	9 565
Netto	197 342	59 751	191 373	5 969

Ekonomi

Socialförvaltningens prognos visar på ett resultat på plus 5,9 mnkr.

Verksamheterna

Äldreomsorgen prognostiserar idag ett plusresultat men en oro finns för ökade kostnader gällande framförallt hemtjänstens ökande arbetsbelastning samt att det nya hemtjänstlarmet som man glömt ta med i prognosen för 2022.

Avdelningen för funktionshindrade visar ett plus på ca 1,8 mnkr. Det beror till största del på det beslut som man fick från Försäkringskassan gällande en personlig assistansgrupp. Dels har man fått retroaktiv ersättning för 8 månader 2021 sedan fortsatt ersättning 2022 och framåt.

Individ- och familjeomsorgen prognostiserar ett underskott på ca 1 mkr. Det beror till största del på en placering som kostar ca 3 mnkr/år.

Poolen prognostiserar ett underskott på ca 400 tkr. Poolen är svår att förutse eftersom det handlar om internbudgetering.

Hälso- och sjukvårdsenheten prognostiserar ett underskott på ca 400 tkr där personalkostnaderna står för den största delen.

Sn § 39 forts

*Ekonomisk uppföljning
Månadsvis år 2022
-Socialnämnden*

Framtiden

Trots den goda prognosen har socialförvaltningen en verksamhet med mycket stora utmaningar. Personalrekrytering är överlägset det stora problemet nu och framåt. Äldreomsorgen och då inom hemtjänsten visar på ökande hemtjänststimmar. Möjligheter att avlasta hemtjänsten ses över. Inom avdelningen för funktionshindrade tittas idag på en samverkan/sammanslagning av LSS-boendena.

Individ- och familjeomsorgen är en oberäknelig verksamhet men fungerar bra i dagsläget.

Poolens bekymmer är det svårrekryterade läget och bristen på vikarier inom verksamheten som på sikt kommer att bli värre.

Hälso- och sjukvårdsenheten arbetar på som tidigare.

Samordning inom alla verksamheter är viktigt. Att ha verksamheter som inte är fullbelagda är personalkrävande och bör ses över.

Socialnämndens beslut

1. Redovisningen läggs med godkännande till handlingarna.

Beslutet skickas till:

- . Peter Öhman
- . Revisorer

Sn § 40

Dnr 00057/2022

041

Mål- och resursplan 2023-
2025 - Socialnämnden

Kommunfullmäktige beslutade 2019-11-28 § 152 att den s.k. prislappsmodellen ska tillämpas från och med 2021.

Prislappsmodellen ska ge förutsättningar för;

- Stärkt ekonomi
- Realistiska budgetramar
- Koppling till demografin
- Medvetna politiska prioriteringar
- Långsiktig planering

Syftet med prislappsmodellen är att ge tekniska och praktiska förutsättningar för en ekonomi i balans. I modellen utgår man från vad utjämningsystemet säger om vilka nettokostnader som är rimliga för kärnverksamheterna skola, vård och omsorg i vår kommun. Utifrån detta sätts prislappar på de olika verksamheterna - då finns jämförelsetal till vad verksamheterna rimligen borde kosta = teknisk ram. De medel som återstår fördelas efter politisk prioritering.

Tekniska ramar baserade på volymer och prislappar utgör grund för politiska prioriteringar. Målet är att verksamheterna ska ligga i nivå med prislappen senast år 2024.

Socialnämnden överlämnade 2022-03-24 § 22 politiska prioriteringar till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen gick igenom de politiska prioriteringarna 2022-04-05 § 80.

Socialnämndens utskott har 2022-05-02 upprättat förslag till beslut.

Förslag under sammanträdet

Bjarne Hald (c)

Texten under rubriken "Befolkningsutveckling och befolkningsstruktur" samt stycket "Kostnadssänkande åtgärder ska göras genom personalneddragningar, i första hand vid pensionsavgångar och vid längre ledigheter" stryks.

Sn § 40, forts.

Mål- och resursplan 2023-
2025 - Socialnämnden

Proposition

Ordföranden ställer utskottets förslag mot Bjarne Halds förslag, varefter hon förklarar att socialnämnden beslutat i enlighet med Bjarne Halds förslag.

Socialnämndens beslut

- Bilaga./.
1. Preliminär Mål- och resursplan 2023-2025 med politiska prioriteringar fastställs och överlämnas till kommunstyrelsen.

Beslutet skickas till:
. Kommunstyrelsen

Ordförande: Ingrid Tagesdotter
Förvaltningschef: Peter Öhman

Verksamhetsvision

Socialnämndens inriktning är gott bemötande, flexibilitet samt intern och extern samverkan. Socialnämnden ska utifrån tillgängliga resurser erbjuda kommuninvånare i Arvidsjaurs kommun sociala insatser så att alla har förutsättningar att leva ett tryggt och fullvärdigt socialt liv.

Verksamhetsbeskrivning

Socialnämnden ansvarar för verksamhet enligt:

- Socialtjänstlagen (SoL)
- Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)
- Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU)
- Lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM)
- Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) 18 § 1 st och för den hälso- och sjukvård som överläts genom avtal med Region Norrbotten
- Skuldsaneringslagen
- Föräldrabalken (familjerätt)
- Lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk

Verksamheten är indelad i tre områden; äldreomsorg inklusive hemsjukvård, avdelningen för funktionshindrade samt Individ- och familjeomsorg.

Utvecklingstendenser 2023–2025

Den tendens med en sviktande befolkningsutveckling har stannat upp men det fortsatta arbetet med att verksamheterna kontinuerligt behöver kartlägga processer och omsätta i förbättringsalternativ utifrån ekonomiska och personella resurser. Ökad kostnadsmedvetenhet i alla led.

Hemtjänsten är basen för bistånd till äldre. Verksamheten jobbar aktivt för att våra äldre ska kunna bo kvar i sina hem om så önskas. Vårt mål är en boendekedja som skapar trygghet och sociala kontakter. Trygghetslägenheter är viktiga pusselbitar inom äldreomsorgen. Behov av natttillsyn ute i byarna kan inte tillgodoses med nuvarande resurser. Verksamheten jobbar därför under perioden med trygghetsskapande teknik, ex nattkamera.

Socialförvaltningens korttidsplatser på Bryggan är en viktig länk i boendekedjan, dels för avlastning men också för rehabilitering för dem som är utskrivna från slutenvård.

Antalet platser i vård och omsorgsboende ligger för närvarande på 73 rum/lägenheter. Under perioden ska förvaltningen jobba mot en omställning av äldreomsorgen för att minska behovet av platser. Det ska göras genom att jobba mer hälsofrämjande och med större tonvikt på hemtjänst och på så sätt skapa möjlighet för människor att bo hemma längre.

Hemsjukvården förväntas öka. Många vill vårdas hemma i livets slutskede och det ställer stora krav på hälso- och sjukvården. Verksamheten har även fortsatt stora, och ökande kostnader för hjälpmedel i hemmet. Äldreomsorgen ligger trots alla utmaningar de står inför inom prislappen.

Rekrytering är den största utmaning för socialförvaltningen nu och år framåt. Det ses därför hela tiden över hur bemanning organiseras inom verksamheterna. Socialförvaltningen samarbetar med gymnasieskolan fortsätter med en fortsatt distansutbildning för utbildning av bl a undersköterska. Gymnasieutbildningen ”Omsorgslinjen” har blivit nedlagd. Socialförvaltningen är nöjd med det alternativ som erbjuds via gymnasieskolan.

Risken för skadedjur i hemmen kvarstår. Av den anledningen krävs redan införda rutiner.

Utifrån tendenser med det ökande behov som finns inom ramen för socialnämndens verksamheter pågår verksamhetsutveckling i syfte att klara de lagkrav som finns och för att effektivisera verksamheterna.

Avdelningen för funktionshindrade ser ökad inströmning av ärenden. Komplexiteten i ärendena har ökat.

Försäkringskassans omprövningar innebär att kostnader inom personlig assistans överförs till kommunen. Det kan leda till att verksamheten måste titta på andra typer av insatsformer.

Sysselsättning för personer med funktionshinder är en fråga som måste ligga högt på agendan, i samarbete med andra verksamheter.

Myndighetsutövning och verkställighet skiljs åt under perioden. Det innebär att den biståndshandläggare som hanterar LSS placeras organisatoriskt tillsammans med äldreomsorgens biståndshandläggare.

Individ och familjeomsorgen fortsätter att utveckla insatser för att motverka spelmissbruk. Fortsatt arbete att hitta bra stödformer för barn och unga. I det arbetet kommer man att börja jobba ännu mer förebyggande och försöka tidigt stötta upp i familjer med större behov. Arbetet med att ordna egna familjehem samt utökande av kontaktpersoner fortsätter. Försörjningsstödet hålls nere genom bra samarbete inom DUNA där Arbetsförmedlingen och kommunens arbetsmarknadsenhet är våra samarbetspartners. För närvarande har verksamheten god bemanning. Därigenom kan kvalitetsutvecklingen utvecklas.

God arbetsmiljö förutsätter att chefer ges möjlighet att styra verksamheten och stötta medarbetarna.

Det lagstadgade ledningssystemet är i bruk. Det är ett kvalitetsarbete som förväntas underlätta för såväl politiker och alla medarbetare i socialförvaltningen.

Det nya verksamhetssystemet som kommer att införas inom hela socialförvaltningen har blivit försenat och ett införande beräknas ske under hösten 2023.

Verksamhetsförändringar 2023

Tillhandahålla utbud som överensstämmer med minoritetslagstiftningen. Eftersom kommunen är en Samisk förvaltningskommun innebär detta att lagändringarna får särskild betydelse för socialnämndens verksamhet för den samiska minoriteten i kommunen.

Socialnämnden ska öka sitt utbud av digitala tjänster. Syftet är att klara kommande behov från den växande gruppen äldre då tillgången till vårdpersonal ser ut att minska i framtiden. Brukarnyttan, tryggheten och valfriheten för brukarna är i fokus och samverkan med civilsamhället ska ingå.

Omställning av äldreomsorgen så att fler kan bo hemma längre. Socialförvaltningen ska motverka ensamhet och höja kompetensen inom demensvård.

Kompetensutveckling behövs och samarbete med skolan runt unga måste utvecklas.

Sträva efter ytterligare besparingar inom ramen för handikapp verksamheten avseende LSS-boenden och personlig assistans.

Gällande ÖTP "Översikt och tillväxtplanen" bevakar socialförvaltningen denna hela tiden. Förvaltningen arbetar enligt "God och Nära vård" som handlar om en personcentrad vård som syftar till en ökad trygghet och minskad ensamhet för de äldre. I det arbetet kommer man med start under 2022 att erbjuda hembesök för personer som fyller 80 år.

Driftbudget, tkr

	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Justerad budget 2021 enl prislappsmodell	197 711	199 248	202 984
Teknisk ram	186 871	189 406	194 140
Politiska prioriteringar	10 840	9 842	8 844
Nettoram	197 711	199 248	202 984

*Differens mellan budget 2021 och
teknisk ram + politiska prioriteringar*

0 0 0

Investeringsbudget, tkr

	2022	2023	2024	2025	2026
Socialförvaltningen	2 000	1 500	1 000	1 000	1 000

Politiska prioriteringar och effektiviseringar, tkr

	2023	2024	2025
IFO för att närma sig prislappen	10 840	9 842	8 844
Summa politiska prioriteringar och effektiviseringar	10 840	9 842	8 844

Beskrivning och mål av politiska prioriteringar och effektiviseringar 2023-2025

Rätt till heltid, möjlighet till deltid

Rätt till heltid med möjlighet till deltid har pågått i mer än 10 år inom socialnämndens verksamheter (Sn § 61 2006-09-19). Det ger en möjlighet för medarbetare att arbeta heltid, verksamheter använder personalpoolen som verktyg att ta tillvara det som benämner disponibel tid, det vill säga tid som är utöver bemanningskrav. En förutsättning för att klara detta på ett bra sätt är användandet av individuella scheman. Det i sin tur stärker attraktionen som arbetsgivare då personalen i viss mån kan påverka sina arbetstider.

Mål: fortsätta med rätt till heltid möjlighet till deltid till alla.

Det är svårt att återgå till annat då verksamheter också har ett lokalt kollektivavtal som reglerar. Socialförvaltningen står dessutom inför stora rekryteringsbehov i framtiden och behöver ta tillvara den personal som verksamheter har.

Personalpool

Är en förutsättning för att klara av att hantera heltid/deltid.

Mål: kostnadseffektiv bemanning och rekrytering med kontroll på LAS.

Bibehållen bemanning

Omställning av äldreomsorgen för att undvika nybyggnation av SÄBO enligt förslag.

Mål: minska antal SÄBO-platser, omvandla samtliga trygghetslägenheter till så kallat mellanboende, det vill säga biståndsbedömda trygghetslägenheter och därmed undvika att behöva bygga nytt vård- och omsorgsboende.

Digital- och kvalitetsutvecklare

Detta arbete fortskrider inom befintlig verksamhet.

Mål: lednings- och kvalitetsstöd i omställningen.

IFO

Individ och familjeomsorgen har de senaste två åren haft kraftigt ökande kostnader för placeringar, framförallt av barn- och unga. Verksamheten kommer därför att påbörja ett arbete för att se över om det går att arbeta mer proaktivt och med öppna insatser på hemmaplan. Det befaras en ökning av försörjningsstödet med anledning av pandemins negativa effekter på arbetsmarknaden.

Mål: Se över kostnaderna och försöka börja arbeta mer proaktivt inom området barn och unga

Inriktningen är att fortsätta utveckla familjestödjande insatser för att motverka och förkorta behovet av att placera barn och unga.

Perspektiv	Medborgare/Kund		
KF-mål	Engagerade och nöjda medborgare och kunder		
Fokusområde	Utveckla medborgar-/kunddialog		
Socialnämndens mål	Alla äldre, brukare och klienter som behöver socialnämndens insatser ska vara nöjda med bemötande och service		
Bedömning	Röd	Gul	Grön
	Totalt finns 4 verksamhetsgrenar (enheter). Mätning i Kolada		
Bedömningsintervaller	0-1 enheter	2-3 enheter	4 enheter
Jämförelsevärde			
Perspektiv	Utveckling/Tillväxt		
KF-mål	Långsiktig hållbar utveckling		
Fokusområde	Underlätta för näringsliv och företagare		
Socialnämndens mål	Inom socialnämndens verksamheter ska alla känna sig trygga med de tjänster som tillhandahålls.		
Bedömning	Röd	Gul	Grön
	Totalt finns 4 verksamhetsgrenar (enheter). Mätning i Kolada		
Bedömningsintervaller	Mindre än 2 enheter	2 enheter	3-4 enheter
Jämförelsevärde			
Perspektiv	Ekonomi		
KF-mål	Ekonomisk medvetenhet		
Fokusområde	Samverkan, effektivitet och koncerntänkande		
Socialnämndens mål	1. Kostnadseffektivitet i samtliga verksamheter 2. Ifo's fokus att arbeta mer förebyggande för att minska behovet av placeringar av barn och unga		
Bedömning	Röd	Gul	Grön
Bedömningsintervaller	1. Negativ avvikelse med 2 % eller högre 2. Kolada	1. Negativ avvikelse mot budget med högst 1 % 2. Kolada	1. Håller budget 2. Kolada
Jämförelsevärde	Koladas bedömningsintervall		
Perspektiv	Arbetsgivare		
KF-mål	Attraktiv arbetsgivare		
Fokusområde	Kompetensförsörjning och arbetsmiljö		
Socialnämndens mål	Socialnämndens verksamheter ska vara attraktiva arbetsplatser där personalen trivs och känner att de kan utvecklas.		
Bedömning	Röd	Gul	Grön
Bedömningsintervaller	0	1-2	3 och fler
Jämförelsevärde	Antal utbildnings- och utvecklingstillfällen		

Sn § 41

Dnr 00308/2020

007

Revisionsrapport -
Uppföljande granskning av
socialnämndens arbete
med våld i hemmet

Revisorerna i Arvidsjaur granskade år 2020 socialnämndens arbete mot våld i hemmet. Arbetet bedömdes inte ske på ett ändamålsenligt sätt och ett antal rekommendationer lämnades i syfte att utveckla verksamheten.

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna genomfört en uppföljande granskning av socialnämndens arbete med våld i hemmet. Syftet med den uppföljande granskningen var att bedöma om socialnämnden vidtagit tillräckliga åtgärder för att rätta till de brister i arbetet som identifierades vid den tidigare genomförda granskningen.

Revisorerna bedömer att socialnämnden har vidtagit åtgärder i syfte att rätta till de brister i arbetet som identifierades vid den tidigare genomförda granskningen. Revisorerna kan dock inte ännu bedöma om dessa åtgärder är tillräckliga. Detta eftersom det pågår ett utvecklingsarbete utifrån de omfattande bristerna som identifierats i tidigare revisionsrapport. Revisorerna kan utifrån den översiktliga granskning styrka att ett flertal åtgärder har vidtagits samt håller på att implementeras i verksamheten. Det saknas dock fortfarande rutiner utifrån ny handlingsplan och en dokumenterad kartläggning.

Utifrån granskningens resultat rekommenderas socialnämnden att:

- Löpande följa upp utvecklingsarbetet inom individ- och familjeomsorgen.
- Säkerställ att rutiner tas fram enligt handlingsplan.
- Genomför en dokumenterad kartläggning av förekomsten av våld i kommunen och utred utifrån denna behovet av insatser.

Socialnämndens beslut

1. Revisorernas rekommendation ska följas.

Beslutet skickas till:

- . Peter Öhman
- . Aino Johansson
- . Ingrid Tagesdotter
- . Revisorer

Sn § 42

Dnr 00100/2022

007

Revisionsrapport –
Granskning av
socialnämndens
ansvarsutövande 2021

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionsledning.

Enligt God revisionsledning ska granskningen ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, samt måluppfyllelse.

I den översiktliga granskning av socialnämnden har revisorerna inte hittat några väsentliga avvikelser i nämndens styrning och kontroll av verksamhet respektive ekonomi. Revisorerna bedömer att nämnden i allt väsentligt har en tillräcklig styrning och kontroll av verksamhet och ekonomi.

Revisorerna bedömer att nämnden delvis når måluppfyllelse för verksamhet. Måluppfyllelsen för ekonomin bedöms som god.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderas nämnden att:

- Säkerställa att nämnden beslutar om åtgärder för identifierade avvikelser från internkontrollplanen 2021.

Socialnämndens beslut

1. Revisorernas rekommendationer ska följas.

Beslutet skickas till:

- . Peter Öhman
- . Ingrid Tagesdotter
- . Revisorer

Sn § 43

Dnr 00116/2022

709

Rapporteringskyldighet av
socialnämndens gynnade
beslut som ej är verkställda
inom tre månader 2022–
Kvartal 1

Enligt 16 kapitlet 6 f § socialtjänstlagen (SoL) samt 28 f § Lagen om särskilt stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) ska kommunen till Inspektionen för vård och omsorg rapportera alla gynnande beslut som inte har verkställts inom tre månader från dagen för beslutet samt alla gynnande beslut som inte verkställts på nytt inom tre månader från den dag då verkställigheten avbröts.

Gynnade beslut som inte verkställts inom tre månader, kvartal 1 2022

* **SoL-beslut, äldreomsorgen och AFF**

Inget att rapportera

* **LSS-beslut, AFF**

Inget att rapportera

* **SoL-beslut, IFO**

Antal beslut: 2. Besluten avser kontaktperson och kontaktfamilj och i bägge fall har besluten ej kunnat verkställas pga. av den enskilde tackat nej. Bägge besluten har avslutats utan att verkställas pga. återtagen ansökan.

Gynnade beslut där verkställigheten avbrutits och inte verkställts på nytt inom tre månader, kvartal 1 2022

* **SoL-beslut, äldreomsorgen och AFF**

Inget att rapportera.

* **LSS-beslut, AFF**

Inget att rapportera.

* **SoL-beslut, IFO**

Inget att rapportera.

Beslutet skickas till;
. Kommunfullmäktige
. Socialkontoret
. Revisorer

Socialnämndens beslut

1. Informationen läggs till handlingarna.

Sn § 44

Dnr 00006/2022

700

Beslutslogg

Beslutslogg för sammanträde 2022-05-23 har upprättats.

Socialnämndens beslut

Bilaga ./.

1. Redovisningen läggs med beaktande till handlingarna.

Beslutet skickas till;

- . Socialchef
- . Revisorer

Justerandes sign

Beslutsunderlag

Utdragsbestyrkande

BESLUTSLOGG SOCIALNÄMNDEN 2022

Mötesdatum	Beslutsformulering	Uppföljningsdatum	Ansvarig	Status på ärendet
2022-09-29	Kost	Löpande (enl årshjul)	Socialchef	Pågår
2022-09-29	Utveckling barn- och unga, IFO	Löpande	Chef IFO	Pågår
2022-09-29	Äldreomsorgslyftet	Löpande	Socialchef	Pågår
2022-09-29	Analys av ökade orosanmälningar	September 2022	Chef IFO	Pågår
2022-09-29	Uppföljning - Starens verksamhet	Löpande	Socialchef	
2022-12-08	Enhetsmål samisk förvaltning	December 2022	Socialchef	
2022-09-29	Överklagade beslut till nämnd för information och kunskapsinhämtning. - Personliga assistans och Försäkringskassan - Pågående ärenden hos Förvaltningsrätt/domstol	Löpande	Socialchef Chef IFO	
2022-09-29	Arbetskor	September 2022	Socialchef	
2022-09-29	Säkerställa att rutiner tas fram enligt handlingsplan inom hot och våld i hemmet (enl revisorernas granskningsrapport)	September 2022	Socialchef	

Sn § 45

Dnr 00005/2022

700

Information från
socialchefen

Socialchef Peter Öhman informerar om följande:

Äldreomsorgen

- Ny områdesindelning för hemtjänsten startar 2022-06-07
- Högt tryck på Bryggan
- Få SÄBO platser just nu
- Trygghetsvärdinna Solbacken är utsedd
- Tittar på matfrågan gällande Solbacken
- Brukartvätt

Avdelningen för funktionshindrade

- Fortsatt utbildning pågår för personal inom LSS-boenden
- Minskad personalstyrka på Borgen
- Ny ansökan om LSS-boende har inlämnats

Individ och familjeomsorgen

- Ny hemterapeut börjar efter sommaren

Hälso- och sjukvårdsenheten

- Ny sjuksköterska har börjat
- Tittar på Nattavtal för sjuksköterskor
-

Övrigt

- Ny chef för poolen utsedd
- Eventuell andra lokaler för AFF/IFO
- Covid – lugnt
- Ukraina
- Sommar 2022 – Regionens OBS-platser kommer mest troligt att stängas under sommaren
- Sommar 2022 – Personalrekrytering
- Verksamhetssystem Pulsen Combine (ärenden, rapportering, avvikelser m m)
- Nära vård

Sn § 46

Dnr 00005/2022

700

Information från
socialnämndens ordförande

Socialnämndens ordförande Ingrid Tagesdotter informerar om följande:

* Ordförande har 2022-05-04 deltagit i Socialrättsdagen via Teams.

Övrigt

Vid dagens sammanträde har socialnämndens ledamöter besökt Lyckan, som är en av kommunens gruppbestäder.

.

